

Gabra tal-ġurisprudenza

KONKLUŻJONIJIET TAL-AVUKAT ĠENERALI
BOBEK
ippreżentati fid-19 ta' Diċembru 2018¹

Kawża C-40/17

Fashion ID GmbH & Co.KG
vs
Verbraucherzentrale NRW e.V.
fil-preżenza ta':
Facebook Ireland Limited,
Landesbeauftragte für Datenschutz und Informationsfreiheit Nordrhein-Westfalen

(talba għal deċiżjoni preliminari mill-Oberlandesgericht Düsseldorf (il-Qorti Reġjonali Superjuri, Düsseldorf, il-Ġermanja))

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari — Direttiva 95/46/KE — Protezzjoni tad-data personali tal-utenti tas-siti internet — *Locus Standi* ta' assoċjazzjoni għall-protezzjoni tal-konsumaturi li tippreżenta azzjoni — Responsabbiltà tal-operatur tas-siti internet — Trasferiment ta' data personali lit-terz — Plug-in integrat — Buttuna 'joghġobni' ta' Facebook — Interessi legittimi — Kunsens tas-suġġett tad-data — Obbligu li tiġi pprovduta informazzjoni”

I. Introduzzjoni

1. Fashion ID GmbH & Co. KG hija bejjieġha online li tbiegħ prodotti tal-moda. Hija integrat plug-in fis-siti internet tagħha: il-buttuna “joghġobni [Like]” ta' Facebook. Bħala riżultat, meta utent jaasal fuq is-siti internet ta' Fashion ID, l-informazzjoni dwar l-indirizz IP u l-browser string tal-utent tiġi ttrasferita lil Facebook. Dan it-trasferiment isehh b'mod awtomatiku meta jitla' s-siti internet ta' Fashion ID, irrISPettivament minn jekk l-utent ikunx għafas il-buttuna “joghġobni” u jekk għandux kont tal-Facebook.

2. Il-Verbraucherzentrale NRW e.V., l-assoċjazzjoni Ġermaniża għall-protezzjoni tal-konsumaturi, ippreżentat azzjoni għal mandat ta' inibizzjoni kontra Fashion ID fuq il-bażi li l-użu ta' dan il-plug-in jirriżulta fi ksur tal-leġiżlazzjoni dwar il-protezzjoni tad-data.

3. Adita bil-kawża, il-Oberlandesgericht Düsseldorf (il-Qorti Reġjonali Superjuri, Düsseldorf, il-Ġermanja), qed titlob l-interpretazzjoni ta' diversi dispożizzjonijiet tad-Direttiva 95/46/KE (iktar 'il quddiem id-“Direttiva 95/46”).² Bħala kwistjoni preliminari, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk din id-direttiva tippermettix lil leġiżlazzjoni nazzjonali tagħti *locus standi* lil assoċjazzjoni tal-konsumatur sabiex tippreżenta azzjoni bħal din fil-kawża preżenti. Fir-rigward tas-sustanza, id-domanda prinċipali magħmula hija jekk Fashion ID għandhiex tiġi kklassifikata bħala “kontrollur” fir-rigward tal-ipproċessar tad-data li jkun qed isehh, u jekk ikun il-każ, kif b'mod preċiż għandhom jiġu ssodisfatti

¹ Lingwa originali: l-Ingliz.

² Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ottubru 1995 dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward ta' l-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 15, p. 355).

l-obbligi individwali imposti mid-Direttiva 95/46 f'dan ix-xenarju. Liema huma l-interessi legittimi li għandhom jittiehdu inkunsiderazzjoni fl-eżerċizzju tal-ibbilanċjar tal-interessi li għandu jsir skont l-Artikolu 7(f) tad-Direttiva 95/46? Fashion ID għandha l-obbligu li tinforma lis-sugġetti tad-data dwar l-ipproċessar? Barra minn hekk, hija wkoll Fashion ID li għandha tiġbor il-kunsens infurmat tas-sugġetti tad-data f'dan ir-rigward?

II. Il-kuntest ġuridiku

A. *Id-dritt tal-Unjoni*

Id-Direttiva 95/46

4. L-għan tad-Direttiva 95/46 huwa stabbilit fl-ewwel artikolu tagħha. L-ewwel paragrafu ta' dan l-artikolu jinqara kif ġej: “Stati Membri għandhom jipproteġu d-drittijiet fundamentali u l-libertajiet ta' persuna naturali, u partikolarment tad-dritt tagħhom għall-ħajja privata dwar l-ipproċessar ta' data personali”. Skont il-paragrafu 2 ta' din l-istess dispożizzjoni, l-“[I]Stati Membri m'għandhomx jirrestringu jew jipprojbixxu it-tixrid hieles ta' data personali bejn Stati Membri għal raġunijiet li jkollhom x'jaqsmu mal-protezzjoni mogħtija fil-paragrafu 1”.

5. L-Artikolu 2 jinkludi t-tifsiriet li ġejjin:

“(a) ‘data personali’ tfisser kull data li jkollha x'taqsam ma' persuna naturali identifikata jew identifikabbli (‘sugġett tad-data’); persuna identifikabbli huwa min jista' jkun identifikat, direttament jew indirettament, partikolarment b'referenza għal numru ta' identità jew għal fattur wiehed speċifiku jew aktar dwar l-identità fiżika, fiżjoloġika, mentali, ekonomika, kulturali jew soċjali tiegħu;

(b) ‘ipproċessar ta' data personali’ (‘ipproċessar’) tfisser kull operazzjoni jew sett ta' operazzjonijiet li jsiru fuq data personali, b'mezzi awtomatiċi jew mingħajrhom, bħalma huma l-ġbir, reġistrazzjoni, organizzazzjoni, hażna, adattament jew bdil, rkupru, konsultazzjoni, użu, żvelar bi trasmissjoni, tixrid jew li xort'ohra jagħmlu l-ipproċessar disponibbli jew li jġibu allineament, tahlita, imblokk, thassir jew distruzzjoni;

[...]

(d) ‘kontrollur’ tfisser persuna naturali jew ġuridika, awtorità pubblika, aġenzija jew korp ieħor li waħdu jew flimkien ma' ohrajn jiddetermina l-finijiet u l-mezzi ta' l-ipproċessar ta' data personali; meta l-finijiet u l-mezzi ta' l-ipproċessar ikunu determinati minn liġijiet jew regolament nazzjonali jew tal-Komunità, il-kontrollur jew il-kriterji speċifiċi għan-nomina tiegħu jistgħu jkunu stabbiliti b'liġijiet nazzjonali jew tal-Komunità;

[...]

(h) ‘il-kunsens tas-sugġett tad-data’ tfisser indikazzjoni speċifika u infurmata tax-xewqa tiegħu mogħtija liberament li biha s-sugġett tad-data jaqbel li jsir l-ipproċessar ta' data personali dwaru.”

6. L-Artikolu 7 jistabbilixxi l-kriterji li għandhom jiġu ssodisfatti sabiex l-ipproċessar tad-data ikun legittimu: “Stati Membri għandhom jipprovdu li data personali jista' jkun ipproċessat biss jekk:

(a) is-sugġett tad-data jkun ta l-kunsens tiegħu b'mod ċar; jew

[...]

- (f) l-ipproċessar ikun meħtieġ għall-finijiet ta' l-interessi legittimi li jkollu l-kontrollur jew il-parti terza jew il-partijiet li lilhom ikun żvelat id-data, ħlief meta daww l-interessi jiġu wara l-interessi ta' drittijiet u libertajiet fundamentali tas-sugġett tad-data li jkun jeħtiġilhom protezzjoni skond l-Artikolu 1(1)."

7. L-Artikolu 10 jistabbilixxi l-informazzjoni minima li għandha tingħata lis-sugġett tad-data:

"Stati Membri għandhom jipprovdu li l-kontrollur jew ir-rappreżentant tiegħu għandhom jaġġu lis-sugġett tad-data li mingħandu tingħabar id-data dwaru nnifsu, għall-inqas bl-informazzjoni li hejja, ħlief meta huwa jkun diga jaf biha:

- (a) l-identità tal-kontrollur jew tar-rappreżentant tiegħu, jekk ikun hemm;
- (b) l-għanijiet ta' l-ipproċessar li għalih id-data tkun maħsuba;
- (c) informazzjoni ohra bħal
 - ir-riċevituri jew kategoriji ta' riċevituri tad-data,
 - jekk twegħibiet għall-mistoqsijiet ikunux obligatorji jew volontarji, kif ukoll dwar x'aktarx ikunu l-konsegwenzi fin-nuqqas ta' twegħiba,
 - l-eżistenza tad-dritt ta' aċċess għal u d-dritt ta' rettifika ta' dwaru

sakemm dik l-informazzjoni tkun meħtieġa, meħud kont taċ-ċirkostanzi speċifiċi li fihom id-data jkun ingħabar, biex ikun garantit ipproċessar għust dwar is-sugġett tad-data."

8. Il-Kapitolu III tad-Direttiva 95/46 jirrigwarda r-rimedji għudizzjarji, ir-responsabbiltà u s-sanzjonijiet. L-Artikoli 22 sa 24 tiegħu jipprovdu kif ġej:

"L-Artikolu 22

Rimedji

Bla ħsara għal kull rimedju amministrattiv li dwaru tista' ssir dispożizzjoni, *inter alia* quddiem l-awtorità ta' supervizzjoni msemmija fl-Artikolu 28, qabel ma ssir referenza lill-awtorità għudizzjarja, Stati Membri għandhom jipprovdu għad-dritt ta' kull persuna għal rimedju għudizzjarju għal kull ksir tad-drittijiet garantiti lilha bil-liġi nazzjonali li tkun tapplika għall-ipproċessar in kwistjoni.

L-Artikolu 23

Responsabbiltà

1. Stati Membri għandhom jipprovdu li persuna li tkun sofriet ħsara minħabba operazzjoni ta' ipproċessar illegali jew att li ma jkunx jaqbel mad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skond din id-direttiva, għandha tkun intitolata li tircievi kumpens mill-kontrollur għall-ħsara li tkun sofriet.
2. Il-kontrollur jista' jkun eżentat minn din ir-responsabbiltà, kollha jew parti minnha, jekk hu jaġġi prova li ma kienx responsabbli għall-incident li ta lok għall-ħsara.

L-Artikolu 24

Sanzjonijiet

L-Istati Membri għandhom jadottaw miżuri xierqa biex jassiguraw l-implementazzjoni sħiħa tad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u għandhom partikolarment jistabbilixxu s-sanzjonijiet li għandhom jingħataw f'każ ta' ksur tad-dispożizzjonijiet adottati skond din id-Direttiva.”

B. Id-dritt Ġermaniż

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb

9. L-Artikolu 3(1) tal-Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (il-Liġi Kontra l-Kompetizzjoni Żleali) (iktar 'il quddiem l-“UWG”) jipprovdi li kull Prattika kummerċjali illegali għandha tiġi pprojbita.

10. L-Artikolu 8(1) u l-punt 3 tal-Artikolu 8(3) tal-UWG jistabbilixxu li Prattika kummerċjali illegali tista' twassal għal ordni ta' waqfien, jew għal ordni ta' projbizzjoni, li jistgħu jintalbu mill-“entitajiet ikkwalfikati” elenkati fil-lista tal-*Unterlassungsklagengesetz* (il-Liġi dwar l-Inġunzjonijiet) jew fil-lista tal-Kummissjoni Ewropea, skont l-Artikolu 4(3) tad-Direttiva 2009/22/KE dwar inġunzjonijiet għall-protezzjoni tal-interessi tal-konsumaturi.³

Unterlassungsklagengesetz

11. L-Artikolu 2(1) u l-punt 11 tal-Artikolu 2(2) tal-*Unterlassungsklagengesetz* (il-Liġi dwar l-Inġunzjonijiet) jipprovdu:

“(1) Kull persuna li tikser id-dispożizzjonijiet stabbiliti għall-protezzjoni tal-konsumaturi (il-liġijiet dwar il-protezzjoni tal-konsumatur), bl-eċċezzjoni tal-applikazzjoni jew tar-rakkomandazzjoni tal-kundizzjonijiet ġenerali tal-bejgħ, tista' tkun sugġetta għall-impożizzjoni ta' ordni ta' waqfien u ordni ta' projbizzjoni fl-interessi tal-protezzjoni tal-konsumatur.

(2) Għall-finijiet ta' din id-dispożizzjoni, ‘il-liġijiet dwar il-protezzjoni tal-konsumatur’ tfisser, b'mod partikolari:

[...]

11. id-dispożizzjonijiet li jirregolaw il-legalità

(a) tal-ġbir tad-data personali tal-konsumatur minn negozjant, jew

(b) tal-ipproċessar jew tal-użu tad-data personali li giet miġbura dwar il-konsumatur minn negozjant

jekk id-data tkun ingabret, giet ipproċessata jew użata għall-finijiet tar-reklamar, ir-riċerka dwar is-suq u l-opinjoni, l-operazzjoni ta' aġenzija tal-kreditu, il-preparazzjoni tal-profilu tal-personalità u tal-użu, l-iskambju tal-indirizz, l-iskambju ta' data oħra jew għal skopijiet kummerċjali paragonabbli.”

³ Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2009 (ĠU 2009 L 110, p. 30).

Telemediengesetz

12. L-Artikolu 2(1) tat-Telemediengesetz (il-Liġi dwar il-mezzi ta' komunikazzjoni elettronici) (iktar 'il quddiem it-“TMG”) jipprovdi kif ġej:

“Għall-finijiet ta' din il-Liġi,

1. fornitur tas-servizz huwa kull persuna naturali jew entità legali li għandha l-mezzi ta' komunikazzjoni elettronici tagħha jew ta' partijiet terzi għall-użu jew li tippermetti l-aċċess għall-użu; [...]

13. L-Artikolu 12(1) tat-TMG jistipula: “Fornitur tas-servizz jista' jiġbor u juża d-data personali sabiex jagħmel il-mezzi ta' komunikazzjoni elettronici disponibbli sa fejn din il-Liġi jew dispożizzjoni leġislattiva oħra tippermetti li jsir dan jew l-utent ikun ta l-kunsens tiegħu għal dan.”

14. L-Artikolu 13(1) tat-TMG jipprovdi kif ġej:

“Fil-bidu tas-sessjoni l-fornitur tas-servizz għandu jinforma lill-utent, b'mod ġeneralment komprensibbli, dwar in-natura, il-portata u l-iskop tal-ġbir u l-użu ta' data personali u dwar l-ipproċessar tad-data tiegħu fi Stati li ma jaqgħux taħt il-kamp ta' applikazzjoni tad-[Direttiva 95/46/], sakemm l-utent ma jkunx diġà ġie informat dwar dan. Fil-każ ta' proċedura awtomatizzata li tippermetti l-identifikazzjoni sussegwenti tal-utent u li tipprepara l-ġbir jew l-użu tad-data personali, l-utent għandu jiġi informat fil-bidu b'din il-proċedura. Il-kontenut ta' din l-informazzjoni għandu jkun aċċessibbli lill-utent f'kull hin.”

15. Skont l-Artikolu 15(1) tat-TMG:

“Il-fornitur tas-servizz jista' jiġbor u juża d-data personali tal-utent biss sa fejn dan ikun meħtieġ sabiex jiffaċilita l-użu, u jintalab il-ħlas għall-użu tal-mezzi ta' komunikazzjoni elettronici (id-data li tirrigwarda l-użu). Id-data li tirrigwarda l-użu tinkludi, b'mod partikolari:

1. il-karatteristiċi li jippermettu l-identifikazzjoni tal-utent,
2. l-informazzjoni dwar il-bidu, it-tmiem u l-portata tal-użu partikolari, u
3. l-informazzjoni dwar il-mezzi ta' komunikazzjoni elettronici użati mill-utent.”

III. Il-fatti, il-proċedura u d-domandi preliminari

16. Fashion ID GmbH (iktar 'il quddiem il-“konvenuta”) hija impriza ta' bejgħ online. Hija tbiegħ prodotti tal-moda fuq is-sit internet tagħha. Il-konvenuta inkludiet l-plugin “jogħgħobni” ipprovdut minn Facebook Ireland Limited (iktar 'il quddiem “Facebook Ireland”)⁴ fuq is-sit internet tagħha. Bħala riżultat, l-hekk imsejha buttuna “jogħgħobni” ta' Facebook tidher fuq is-sit internet tal-konvenuta.

⁴ Ninnota li d-deċiżjoni tar-rinviju tistipula li l-plugin tqiegħed għad-dispożizzjoni tal-konvenuta minn Facebook Ireland *jew* mill-kumpannija omm ta' din tal-aħħar, Facebook Inc., ikkostitwita fl-Istati Uniti tal-Amerika. Madankollu, jidher li kemm quddiem il-qorti tar-rinviju, kif ukoll quddiem din il-Qorti tal-Ġustizzja, Facebook Ireland tassumi r-responsabbiltà possibbli taħt id-Direttiva 95/46 fil-kuntest tal-proċeduri preżenti. Għalhekk, ma narax li hemm raġuni għalfejn għandha tiġi diskussa l-applikabbiltà potenzjali tad-Direttiva 95/46 fir-rigward tal-kumpannija omm ta' Facebook Ireland.

17. Id-deċiżjoni tar-rinviju tispjega ulterjorment kif taħdem il-parti (li mhijiex viżibbli) tal-plug-in: meta persuna taċċedi għas-sit internet tal-konvenuta fejn tkun tinsab il-buttuna “jogħgobni” ta’ Facebook, il-browser tagħha jibgħat b’mod awtomatiku l-informazzjoni li tirrigwarda l-indirizz IP u l-string lil Facebook Ireland. It-trażmissjoni ta’ din l-informazzjoni ssehh mingħajr il-htieġa li tingħafas il-buttuna “jogħgobni” ta’ Facebook. Jidher ukoll li mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li meta wiehed jaċċedi s-sit internet tal-konvenuta, Facebook Ireland tpogġi tipi differenti ta’ cookies (session, datr u fr cookies) fuq l-apparat tal-utent.

18. Verbraucherzentrale NRW (iktar ‘il quddiem ir-“rikorrenti”), assoċjazzjoni li tiddefendi l-interessi tal-konsumaturi, ressqet proċeduri ġudizzjarji kontra l-konvenuta quddiem il-Landgericht (il-Qorti Distrettwali, il-Ġermanja). Ir-rikorrenti talbet li l-konvenuta tiġi ordnata li tieqaf milli jintegra l-plug-in soċjali “jogħgobni” minn Facebook fuq il-bażi li l-konvenuta allegatament:

- “ma spjegatx b’mod esplicitu u ċar l-iskop tal-ġbir u l-użu tad-data trażmessa b’dan il-mod lill-utenti tal-paġna tal-internet qabel il-fornitur tal-plug-in jibda jaċċedi l-indirizz IP u l-browser string tal-utent, u/jew
- ma kisbitx il-kunsens tal-utenti tal-paġna tal-internet biex ikollha aċċess għall-indirizz IP u l-browser string tagħhom u għall-użu tad-data, f’kull każ qabel isehh l-aċċess, u/jew
- ma informatx lill-utenti li jkunu taw il-kunsens tagħhom, fis-sens tat-tieni kap tat-talbiet, li dan jista’ jiġi rrevokat f’kull żmien b’effett għall-futur, u/jew
- ma informatx li ‘Jekk inti utent ta’ netwerk soċjali u ma tixtieqx li dan in-netwerk soċjali jiġbor data dwarlek permezz tas-sit internet tagħna u jorbotha mad-data tal-utent irreġistrata tiegħek fuq in-netwerk soċjali, inti għandek tohroġ min-netwerk soċjali qabel taċċedi s-sit internet tagħna”.

19. Ir-rikorrenti sostniet li Facebook Inc. jew Facebook Ireland tirreġistra l-indirizz IP u l-browser string u torbothom (link) ma’ utent speċifiku (membru jew mhux membru). L-argument tal-konvenuta bi twegiba huwa n-nuqqas ta’ għarfien f’dan ir-rigward. Facebook Ireland targumenta li l-indirizz IP huwa kkonvertit għal indirizz IP ġeneriku u jiġi rreġistrat biss f’din il-forma u li ma hemm ebda allokkazzjoni tal-indirizz IP u l-browser string għall-kontijiet tal-utenti.

20. Il-Landgericht (il-Qorti Distrettwali) tat deċiżjoni kontra l-konvenuta fir-rigward tal-ewwel tliet eċċezzjonijiet. Il-konvenuta pprezentat appell. Appell incidental li gie pprezentat mir-rikorrenti fir-rigward tar-raba’ eċċezzjoni.

21. Huwa f’dan il-kuntest fattwali u legali li l-Oberlandesgericht Düsseldorf (il-Qorti Reġjonali Superjuri, Düsseldorf) iddeċidiet li tirreferi lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

- “1. Ir-regoli tal-Artikoli 22, 23 u 24 tad-Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-24 ta’ Ottubru 1995, dwar il-protezzjoni ta’ individwi fir-rigward tal-ipproċessar ta’ data personali u dwar il-moviment liberu ta’ dik id-data (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 15, p. 355) jipprekludu leġislazzjoni nazzjonali li, flimkien mas-setgħat ta’ intervent tal-awtoritajiet ta’ protezzjoni tad-data u mal-azzjonijiet legali tas-suġġett tad-data, tawtorizza lill-assoċjazzjonijiet bi skop ta’ servizz pubbliku li jiddefendu l-interessi tal-konsumatur sabiex, fil-każ ta’ ksur, jaġixxu kontra l-awtur ta’ tali ksur?

Fil-każ li għall-ewwel domanda tingħata risposta negattiva:

2. F'każ bħalma huwa dan inkwistjoni, fejn xi hadd jinkludi fis-sit tiegħu kodiċi ta' promozzjoni li jippermetti lill-browser tal-utent jitlob kontenut mingħand terz u, għal dan l-għan, jittrażmetti lit-terz data personali, il-persuna li tagħmel din l-inkluzjoni hija 'kontrollur' fis-sens tal-Artikolu 2(d) tad-[Direttiva 95/46], meta tali persuna ma jistax ikollha, hija stess, effett fuq dan il-mod ta' pproċessar ta' data?
3. Fil-każ li għat-tieni domanda tingħata risposta negattiva: l-Artikolu 2(d) tad-[Direttiva 95/46] għandu jiġi interpretat fis-sens li jirregola b'mod eżawrjenti r-responsabbiltà fis-sens li jipprekludi azzjonijiet ċivili kontra terz li ċertament ma huwiex 'kontrollur' iżda kien l-oriġini ta' dan il-mod ta' pproċessar ta' data mingħajr ma għandu effett fuq?
4. F'kuntest bħalma huwa dak tal-każ ineżami, liema huwa l-'interess legittimu' li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni fl-ibbilanċjar tal-interessi li għandu jsir skont l-Artikolu 7(f) tad-[Direttiva 95/46]? L-interess li jiġi inkluz kontenut jew l-interess tat-terz?
5. F'kuntest bħalma huwa dak tal-każ ineżami, lil min għandu jingħata l-kunsens previst fl-Artikolu 7(a) u l-Artikolu 2(h) tad-[Direttiva 95/46]?
6. L-obbligu li s-sugġett tad-data jiġi informat skont l-Artikolu 10 tad-[Direttiva 95/46] f'sitwazzjoni bħalma hija dik tal-każ ineżami jaqa' wkoll fuq il-ġestjonarju tas-sit li inkluda [integra] l-kontenut ta' terz u li b'hekk kien l-oriġini tal-ipproċessar ta' data personali li sar minn terz?"

22. Ġew ipprezentati osservazzjonijiet bil-miktub mir-rikorrenti, il-konvenuta, Facebook Ireland, il-Landesbeauftragte für Datenschutz und Informationsfreiheit Nordrhein-Westfalen (il-Kummissarju tal-Istat għall-Protezzjoni tad-Data u l-Libertà tal-Infurmazzjoni ta' Nordrhein-Westfalen, il-Ġermanja) (iktar 'il quddiem il-"LDI NW"), il-Gvernijiet tal-Belġju, il-Ġermanja, l-Italja, l-Awstrija, u l-Polonja kif ukoll il-Kummissjoni. Fis-seduta li nżammet fis-6 ta' Settembru 2018, ir-rikorrenti, il-konvenuta, Facebook Ireland, il-LDI NW, il-Belġju, il-Ġermanja, l-Awstrija u l-Kummissjoni pprezentaw sottomissjonijiet orali.

IV. Evalwazzjoni

23. F'dawn il-Konklużjonijiet, nipproponi li d-Direttiva 95/46 ma tipprekludix li legiżlazzjoni nazzjonali tagħti *locus standi* lil assoċjazzjoni inkarigata bil-protezzjoni tal-konsumaturi, bħar-rikorrenti, biex tippreżenta azzjoni kontra l-allegat awtur tal-ksur tal-liġijiet dwar il-protezzjoni tad-data (A). Inqis ukoll li l-konvenuta hija kontrollur, flimkien ma' Facebook Ireland, fejn madankollu r-responsabbiltà tagħha hija limitata għal stadju speċifiku tal-ipproċessar tad-data (B). It-tielet nett, jiena tal-fehma li l-eżerċizzju tal-ibbilanċjar previst fl-Artikolu 7(f) tad-Direttiva 95/46 jeħtieġ li jittiehdu inkunsiderazzjoni mhux biss l-interessi legittimi tal-konvenuta iżda wkoll ta' Facebook Ireland (kif ukoll, ċertament, id-drittijiet tas-sugġetti tad-data) (Ċ). Ir-raba' nett, il-kunsens infurmat tas-sugġett tad-data għal stadju speċifiku tal-ipproċessar tad-data għandu jiġi ddikjarat lill-konvenuta. Il-konvenuta għandha wkoll l-obbligu li tipprovdi l-infurmazzjoni lis-sugġett tad-data (D).

A. Il-legiżlazzjoni nazzjonali li tagħti locus standi lill-assocjazzjonijiet inkarigati bil-protezzjoni tal-interessi tal-konsumaturi

24. Permezz tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk id-Direttiva 95/46 tipprekludix legiżlazzjoni nazzjonali li tippermetti li l-assocjazzjonijiet inkarigati bil-protezzjoni tal-interessi tal-konsumaturi jressqu proċeduri legali kontra persuna li allegatament tkun kisret il-liġijiet dwar il-protezzjoni tad-data. F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tirreferi

għall-Artikoli 22 sa 24 tad-Direttiva 95/46 b'mod speċifiku. Hija tinnota li l-leġislazzjoni nazzjonali inkwistjoni tista' tiġi kkunsidrata bħala "miżuri xierqa" taħt l-Artikolu 24. Barra minn hekk, hija tenfasizza li r-Regolament (UE) 2016/679 (iktar 'il quddiem il-"GDPR"),⁵ li ssostitwixxa d-Direttiva 95/46, issa esplicitament jagħti dan id-dritt lill-assocjazzjonijiet fl-Artikolu 80(2) tiegħu.⁶

25. Il-konvenuta u Facebook Ireland isostnu li d-Direttiva 95/46 ma tippermettix *locus standi* lil dawn l-assocjazzjonijiet, għaliex dan il-*locus standi* ma huwiex previst espressament, filwaqt li l-għan tad-Direttiva 95/46 huwa, fil-fehma tagħhom, l-armonizzazzjoni sħiħa. Skont il-konvenuta, l-għoti ta' *locus standi* b'tali mod ikun jhedded l-indipendenza tal-awtoritajiet supervizzorji minhabba l-pressjoni pubblika li jiġu esposti għaliha dawn l-awtoritajiet.

26. Ir-rikorrenti, il-LDI NW, u l-gvernijiet kollha li ħadu pożizzjoni fil-kawża prezenti jikkondividu l-fehma li d-Direttiva 95/46 ma tipprekludix il-leġislazzjoni inkwistjoni.

27. Jiena naqbel mal-fehma tal-aħħar.⁷

28. Inqis li huwa importanti nfakkar, qabel kollox, ir-regola kostituzzjonali (ġenerali) imdahħla fit-tielet paragrafu tal-Artikolu 288 TFUE li tistipula li d-"Direttiva għandha torbot l-Istati Membri, f'dak li għandu x'jaqsam mar-riżultat li jrid jinkiseb, iżda tħalli l-għażla ta' forum u metodi f'idejn l-awtoritajiet nazzjonali" li jiżguraw bl-aħjar mod ir-riżultat li għandu jintlaħaq mid-direttiva.⁸

29. Għalhekk sabiex jiġu implimentati l-obbligi taħt direttiva, l-Istati Membri huma liberi li jadottaw kull miżura li huma jqisu li tkun xierqa, sakemm dawn il-miżuri ma jkunux espressament esklużi mid-direttiva stess, jew ma jidhlux f'kunflitt mal-għanijiet tad-direttiva.

30. It-test tad-Direttiva 95/46 ma jeskludix b'mod espress il-possibbiltà taħt id-dritt nazzjonali li jingħata *locus standi* lill-assocjazzjonijiet inkarigati bil-protezzjoni tad-drittijiet tal-konsumaturi.

31. Meta wiehed iħares lejn l-*għanijiet* li jridu jintlaħqu mid-Direttiva 95/46, dawn jinkludu "li tiżgura protezzjoni effikaċi u kompleta tal-libertajiet u tad-drittijiet fundamentali tal-persuni fiżiċi, b'mod partikolari tad-dritt għall-ħajja privata, fir-rigward tal-ipproċessar tad-data personali".⁹ Minbarra hekk, skont il-premessa 10 tad-Direttiva "l-approssimazzjoni ta' dawk il-liġijiet m'għandhiex bħala riżultat ta' dan tnaqqas mill-protezzjoni minnhom mogħtija, imma għandha, għall-kuntrarju, tfittex li tassigura grad għoli ta' protezzjoni fil-Komunità".¹⁰

32. Wiehed jista' jifhem mid-deċiżjoni tar-rinviju li l-Ġermanja tat *locus standi* lill-assocjazzjonijiet, bħar-rikorrenti, sabiex jikkontestaw dak li dawn l-assocjazzjonijiet jikkunsidraw bħala Prattika kummerċjali illegali jew Prattika li tikser il-liġijiet dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, fejn dawn il-liġijiet tal-aħħar jinkludu l-leġislazzjoni dwar il-protezzjoni tad-data.

5 Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jhassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data) (ĠU 2016 L 119 p. 1).

6 "L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li kwalunkwe korp, organizzazzjoni jew assocjazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, indipendentement minn mandat ta' suġġett tad-data, jkollhom id-dritt li jressqu, f'dak l-Istat Membru, ilment quddiem l-awtorità supervizzorja li hija kompetenti skont l-Artikolu 77 u li jeżerċitaw id-drittijiet imsemmija tal-Artikoli 78 u 79 jekk huma jqisu li jkun nkisru d-drittijiet ta' suġġett tad-data taħt dan ir-Regolament b'riżultat tal-ipproċessar."

7 Filwaqt li nżid, għall-finijiet ta' komplettezza, li għalkemm is-sentenza tat-28 ta' Lulju 2016, Verein für Konsumenteninformation (C-191/15, EU:C:2016:612) kienet tirrigwarda l-kwistjoni tal-interpretazzjoni tad-Direttiva 95/46 li qamet fil-proċeduri nazzjonali mressqa minn assocjazzjoni, il-Qorti tal-Gustizzja ma kkunsidratx il-kwistjoni tal-*locus standi* tal-assocjazzjoni f'din il-kawża sempliċement għaliex din id-domanda speċifika ma tqajmitx.

8 Kif ġie rripetut per eżempju fis-sentenzi tat-23 ta' Mejju 1985, Il-Kummissjoni vs Il-Ġermanja (C-29/84, EU:C:1985:229, punt 22); tal-14 ta' Frar 2012, Flachglas Torgau (C-204/09, EU:C:2012:71, punt 60); u tad-19 ta' April 2018, CMR (C-645/16, EU:C:2018:262, punt 19).

9 Sentenza tat-13 ta' Mejju 2014, Google Spain u Google (C-131/12, EU:C:2014:317, punt 53).

10 Ara wkoll is-sentenza tas-16 ta' Diċembru 2008, Huber (C-524/06, EU:C:2008:724, punt 50).

33. F'dan il-kuntest, ma narax kif l-ġhoti ta' dan il-*locus standi* jista' b'xi mod jikkontradixxi l-ghanijiet tad-Direttiva 95/46 jew idgħajef l-isforz sabiex jinkisbu dawn l-ghanijiet. Jekk xejn, l-ġhoti ta' *locus standi* lil din it-tip ta' assoċjazzjoni pjuttost jidher li jsaħħaħ it-twettiq tal-ghanijiet u l-implimentazzjoni tad-direttiva billi b'mod effettiv jikkontribwixxi għat-tiżiħ tad-drittijiet tas-suġġetti tad-data permezz tar-rimedju kollettiv.¹¹

34. Inqis li għalhekk l-Istati Membri ma humiex prekluzi milli jipprovdu regola dwar il-*locus standi* tal-assoċjazzjonijiet, bħal dik li tippermetti lir-rikorrenti tippreżenta l-azzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali jekk l-Istati Membri jixtiequ jagħmlu dan.

35. Fid-dawl ta' din ir-risposta, inqis li d-diskussjoni li żviluppat matul din il-kawża, li tiffoka dwar jekk il-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni għandhiex taqa' b'mod speċifiku taħt l-Artikolu 24 tad-Direttiva 95/46 bħala tip ta' "miżura xierqa", jew jekk tistax taqa' taħt l-Artikolu 22, tiżvija kemmxejn. Jekk l-Istati Membri huma mistennija li jimplimentaw direttiva b'kull mod li huma jaraw xieraq, u fejn dan il-mod partikolari ta' implimentazzjoni ma jkunx prekluz kemm permezz tat-test kif ukoll permezz tal-ghanijiet u l-iskop tad-direttiva, l-artikolu speċifiku tad-direttiva li tahtu l-miżura nazzjonali partikolari tista' tiġi kklassifikata huwa ta' importanza sekondarja.¹² Madankollu, inżid ngħid li l-"miżuri xierqa biex jassiguraw l-implimentazzjoni shiħa tad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva" taht l-Artikolu 24 jistgħu ċertament jiġu interpretati fis-sens li jinkludu d-dispożizzjonijiet nazzjonali bħal dawk inkwistjoni f'dan il-każ.

36. Ma naħsibx li din il-konkluzjoni ġenerali hija b'xi mod imdgħajfa mill-kunsiderazzjonijiet li ġejjin, li ġew diskussi matul il-kawża.

37. L-ewwel nett, huwa minnu li d-Direttiva 95/46 ma tidhirx fil-lista pprovduta mill-Anness I tad-Direttiva 2009/22. Din tal-aħhar tistabbilixxi r-regoli dwar l-ingunzjonijiet li jistgħu jsiru mill-hekk imsejja "entità kwalifikata" sabiex tiżgura l-protezzjoni tal-interess kollettiv tal-konsumaturi.¹³ Il-lista fl-Anness I tinkludi diversi direttivi u d-Direttiva 95/46 ma hijiex fosthom.

38. Madankollu, u kif isostni l-Gvern Ġermaniż, il-lista fl-Anness I għad-Direttiva 2009/22 ma tistax titqies bħala eżawrjenti fis-sens li tipprekludi leġiżlazzjoni nazzjonali milli tipprovdi azzjonijiet għal ingunzjoni li jirrigwardaw l-osservanza tar-regoli li jinsabu f'direttivi minbarra dawk imsemmija fl-Anness I għad-Direttiva 2009/22. *A fortiori*, ikun pjuttost sorprendenti li kieku din il-lista illustrattiva li tkun tinsab f'leġiżlazzjoni sussidjarja kellha f'daqqa waħda tiġi interpretata f'sens li ċċaħħad lill-Istati Membri mill-għażla tagħhom dwar kif għandhom jimplimentaw direttiva prevista mit-Trattat.

39. It-tieni nett, ser neżamina issa l-argument sottomess mill-konvenuta u minn Facebook Ireland li jirrigwarda l-armonizzazzjoni shiħa mwettqa mid-Direttiva 95/46 li, fl-opinjoni tagħhom, teskludi kull azzjoni espliċitament imprevista.

11 Għalhekk, b'kuntrastr mas-sentenza tal-25 ta' Jannar 2018, Schrems (C-498/16, EU:C:2018:37), li ma kinitx tinvolvi trasferiment ta' drittijiet lil persuna partikolari u li kellha milli jidher bażi legali ċara fid-dritt nazzjonali għal dak li jidher li hu tip ta' rappreżentazzjoni tal-interess kollettiv tal-konsumaturi.

12 Jew, fi kliem ieħor, l-Istati Membri huma wkoll meħtieġa li jipprovdu, b'mod speċjali sa fejn huma kkonċernati l-istruttura istituzzjonali u l-proċeduri, għal numru ta' affarijiet ohra, li ma jkunux imsemmija b'mod espliċitu f'direttiva (pereżempju, fir-rigward tal-eżekuzzjoni għidizzjarja ta' dritt, mhux biss il-kwistjonijiet dwar *locus standi*, iżda wkoll pereżempju t-terminu għall-preżentata ta' azzjoni; il-ħlasijiet (jekk ikun hemm); il-ġurisdizzjoni tal-qrati, eċċ.). Jista' għalhekk jiġi sostnut ukoll li peress li la l-Artikolu 22, u lanqas l-Artikolu 24 tad-Direttiva 95/46 ma jsemmu dawn il-kwistjonijiet, l-Istat Membru huwa prekluz ukoll milli jipprovdi għal dawn l-affarijiet fid-dritt nazzjonali?

13 Kif imfissra fl-Artikolu 3 tad-Direttiva 2009/22.

40. Huwa minnu li l-Qorti tal-Ġustizzja sostniet konsistentement li l-armonizzazzjoni li tirriżulta mid-Direttiva 95/46 ma hijiex limitata għal armonizzazzjoni minima iżda hija ekwivalenti għal armonizzazzjoni li “fil-prinċipju, hija kompleta”.¹⁴ Fl-istess waqt, gie wkoll aċċettat li l-istess direttiva “tirrikonoxxi lill-Istati Membri margni ta’ manuvra f’ċerti oqsma”, sakemm jibqgħu konformi mad-Direttiva 95/46.¹⁵

41. Kif issugġerejt bnadi ohra,¹⁶ il-kwistjoni dwar jekk hemmx “armonizzazzjoni shiħa” fuq il-livell tal-Unjoni (fis-sens tal-prelazzjoni legiżlattiva li tipprekludi kull azzjoni legiżlattiva min-naħa tal-Istati Membri) ma tistax tiġi indirizzata b’mod ġenerali, fir-rigward ta’ qasam ġuridiku kollu jew ta’ sugġett ta’ direttiva. Minflok, din l-evalwazzjoni għandha titwettag fir-rigward ta’ kull dispożizzjoni speċifika (regola partikolari jew aspett speċifiku) tad-direttiva inkwistjoni.

42. Meta wieħed iħares lejn id-dispożizzjonijiet “proċedurali” speċifiċi tad-Direttiva 95/46 li huma inkwistjoni fil-kawża preżenti, b’mod speċifiku l-Artikoli 22 sa 24, dawn huma fformulati f’termini ġenerali hafna.¹⁷ Meta tittiehed inkunsiderazzjoni l-livell ta’ ġeneralità u astrazzjoni ta’ dawn id-dispożizzjonijiet, ikun fil-fatt pjuttost impressjonanti li jiġi ssugġerit li dawn id-dispożizzjonijiet jiġġeneraw l-effett tal-prelazzjoni legiżlattiva, li teskludi kull miżura li tista’ tittiehed mill-Istati Membri iżda li ma tkunx imsemmija b’mod speċifiku f’dawn l-artikoli.¹⁸

43. It-tielet nett, argument ieħor imqajjem mill-konvenuta kien jirrigwarda t-theddida għall-indipendenza tal-awtoritajiet superviżorji.¹⁹ Dan essenzjalment issuggerixxa li kieku kellu jingħata *locus standi* lill-assocjazzjonijiet tal-konsumaturi, dawn l-assocjazzjonijiet jipprezentaw azzjonijiet b’mod parallel u/jew minflok l-awtorità superviżorja, li jwassal għal pressjoni pubblika u parzjalità min-naħa tal-awtorità superviżorja, u li eventwalment jikser ir-rekwiżit ta’ indipendenza shiħa tal-awtoritajiet superviżorji stabbilit fl-Artikolu 28(1) tad-Direttiva.

44. Dan l-argument ma għandu ebda piż. Sakemm din l-awtorità superviżorja tkun fil-fatt verament indipendenti,²⁰ ma nistax nara, bħall-Gvern Ġermaniż, kif azzjoni bħal din fil-kawża prinċipali tista’ thedded l-indipendenza tagħha. Assocjazzjoni ma tistax tinforza l-liġi fis-sens li tagħmel l-opinjoni tagħha vinkolanti fuq l-awtoritajiet superviżorji. Din hija l-prerogattiva esklussiva tal-qrati. Assocjazzjoni tal-konsumaturi tista’ biss, b’dan il-mod bħal kull assocjazzjoni individwali, tippreżenta azzjoni. Għalhekk, l-affermazzjoni li kull azzjoni (privata) ppreżentata minn individwu jew minn assocjazzjoni tal-konsumatur tqiegħed pressjoni fuq l-entitajiet inkarigati bl-infurzar (pubbliku) u għalhekk ma tistax tkun permessa li tikkoeżisti b’mod parallel mas-sistema tal-infurzar pubbliku huwa ta’ natura tant stramba li ma hemmx il-htieġa li nindirizza ulterjorment dan l-argument.²¹

45. Ir-raba’ u fl-aħħar nett, neżamina l-argument li jqis li l-Artikolu 80(2) tal-GDPR għandu jiġi interpretat fis-sens li jbidel (u jaqleb) is-sitwazzjoni preċedenti billi jippermetti xi haġa (il-*locus standi* tal-assocjazzjonijiet) li ma kinitx permessa qabel.

14 Ara per eżempju, is-sentenzi tas-6 ta’ Novembru 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, punt 96); tas-16 ta’ Diċembru 2008, Huber (C-524/06, EU:C:2008:724, punt 51); tal-24 ta’ Novembru 2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (C-468/10 u C-469/10, EU:C:2011:777, punt 29); u tas-7 ta’ Novembru 2013, IPI (C-473/12, EU:C:2013:715, punt 31).

15 Sentenza tas-6 ta’ Novembru 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, punt 97).

16 Ara l-Konkluzjonijiet tiegħi f’Dzivev (C-310/16, EU:C:2018:623, punit 72 u 74).

17 Riprodott iktar ’il fuq fil-punt 8.

18 Erġa’ ara l-eżempji mogħtija iktar ’il fuq, nota ta’ qiegħ il-paġna 12.

19 Li huma, skont l-Artikolu 28 tad-Direttiva 95/46, responsabbli għall-monitoraġġ tal-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet adottati skont din id-direttiva.

20 Dwar l-istandard meħtieġ taħt l-Artikolu 28(1) tad-Direttiva 95/46, ara s-sentenzi tad-9 ta’ Marzu 2010, Il-Kummissjoni vs Il-Ġermanja (C-518/07, EU:C:2010:125, punti 18 sa 30), u tas-16 ta’ Ottubru 2012, Il-Kummissjoni vs L-Awstrija (C-614/10, EU:C:2012:631, punti 41 sa 66).

21 B’analogija ma’ qasam ġuridiku ieħor, l-infurzar privat tal-liġi tal-kompetizzjoni għalhekk jista’ pereżempju jhedded ukoll l-indipendenza tal-awtoritajiet tal-kompetizzjoni (nazzjonali)? Ara s-sentenzi tal-20 ta’ Settembru 2001, Courage u Crehan (C-453/99, EU:C:2001:465, punti 26, 27 u 29), u tat-13 ta’ Lulju 2006, Manfredi *et* (C-295/04 sa C-298/04, EU:C:2006:461, punti 59 u 60). Ara wkoll il-premessa 5 tad-Direttiva 2014/104/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta’ Novembru 2014 dwar ċerti regoli li jirregolaw l-azzjonijiet għad-danni skont il-liġi nazzjonali għall-ksur tad-dispożizzjonijiet tal-liġi tal-kompetizzjoni tal-Istati Membri u tal-Unjoni Ewropea (GU 2014 L 349 p. 1).

46. Dan l-argument ma huwiex konvinċenti.

47. Jeħtieġ li jif fakkar li permezz tas-sostituzzjoni tad-Direttiva 95/46 bil-GDPR, in-natura tal-istrument legali li jinsabu fih ir-regoli nbidlet minn dik ta' direttiva għal dik ta' regolament. Din il-bidla tfisser ukoll li b'kuntrast ma' direttiva, fejn l-Istati Membri jibqgħu liberi li jagħzlu kif jimplimentaw il-kontenut ta' dan l-istrument leġislativ, ir-regoli nazzjonali li jimplimentaw regolament jistgħu, bħala prinċipju, jiġu adottati biss meta awtorizzati espressament.

48. Minn din il-perspettiva, l-argument li d-dispożizzjoni espliċita dwar il-*locus standi* tal-assoċjazzjonijiet, issa inkluża fil-GDPR, ifisser li dan il-*locus standi* kien eskluż taħt id-Direttiva 95/46 iqajjem dubji. Li kieku kellu jinsilet argument minn din is-sovrappożizzjoni,²² dan ikun pjuttost f'sens kuntrarju: kieku l-provvista ta' regoli li jippermettu dan il-*locus standi* ma kinitx prekluzja mill-aħħar direttiva (skont l-argumenti li jiena għamilt iktar 'il fuq), il-bidla tal-forma ġuridika minn direttiva għal regolament tkun tiġġustifika l-inklużjoni ta' din id-dispożizzjoni sabiex jiġi ċċarat li fil-fatt tibqa' din il-possibbiltà.

49. Għalhekk, fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet esposti iktar 'il fuq, l-ewwel konklużjoni *interim* tiegħi hija li d-Direttiva 95/46 ma tipprekludix leġislażzjoni nazzjonali li tawtorizza lill-assoċjazzjonijiet bi skop ta' servizz pubbliku *locus standi* biex iressqu proċeduri legali kontra l-allegat awtur tal-ksur tal-leġislażzjoni dwar il-protezzjoni tad-data sabiex jiġu ssalvagwardjati l-interessi tal-konsumatur.

B. Fashion ID hija kontrollur tad-data?

50. Permezz tat-tieni domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk il-konvenuta, minhabba li integrat plug-in fuq is-sit internet tagħha li jġieghel lill-browser tal-utent jitlob kontenut mingħand terz u jittrażmetti data personali lil dak it-terz, għandhiex tiġi kkunsidrata bħala "kontrollur" fis-sens tal-Artikolu 2(d) tad-Direttiva 95/46, anki jekk il-konvenuta ma jkollhiex effett fuq l-operazzjoni ta' pproċessar ta' data.

51. Nifhem, fil-kuntest tal-kawża preżenti, li d-dikjarazzjoni magħmula mill-qorti tar-rinviju fid-domanda tagħha, dwar in-nuqqas ta' *abbiltà li jkollha effett fuq l-operazzjoni tal-ipproċessar tad-data*, ma kinitx tirrigwarda l-kawża tal-proċess tat-trażmissjoni ta' din id-data (u fuq il-livell fattwali, il-konvenuta b'mod ċar għandha effett peress li hija inkluda l-plug-in ikkonċernat). Jidher pjuttost li tirrigwarda l-ipproċessar *sussegwenti* possibbli tad-data minn Facebook Ireland.

52. Kif ġie rrimarkat mill-qorti tar-rinviju, ir-risposta għat-tieni domanda tagħha għandha implikazzjonijiet li jmorru lil hinn mill-kawża preżenti u n-network soċjali operat minn Facebook Ireland. Numru ta' siti jinkludu kontenut ta' terz ta' natura varjata. Jekk persuna bhall-konvenuta kellha tiġi kklassifikata bħala "kontrollur", responsabbli (b'mod kongunt) għal kull ipproċessar (sussegwenti) li jsehh fir-rigward tad-data miġbura għaliex l-operatur tas-sit internet integra kontenut ta' terz li jippermetti t-trasferiment ta' din id-data, tali dikjarazzjoni jkollha għalhekk implikazzjonijiet iktar wiesa' fuq il-mod kif il-kontenut ta' terz jiġi ttrattat.

22 B'mod ġenerali (irrispettivament mill-kwistjoni speċifika dwar il-forma ġuridika li nbidlet), xi jfisser il-fatt li l-leġislatur ma inkludix xi haġa fl-leġislażzjoni sussegwenti li ma kinitx preżenti fl-inkorporazzjonijiet preċedenti ta' din il-leġislażzjoni għall-interpretazzjoni ta' din tal-aħħar? Jista' jkun li dan il-prinċipju kien fil-fatt "preżenti b'mod inerenti" fl-inkorporazzjoni preċedenti u issa għadu kif ġie kkjarifikat. Madankollu jista' jfisser ukoll li preċiżament għaliex din id-dispożizzjoni ma kinitx preżenti qabel, il-ġdida hija emenda. Fid-dawl tal-użu (żbaljat) frekwenti u kontestabbli tal-argument li "kien minn dejjem hemm, u issa huwa biss espliċitu", li effettivament iwassal għall-estensjoni ta' regola ġdida sew qabel l-applikabbiltà *ratione temporis* tiegħu, tali tip ta' argumenti, jekk hemm lok li jintużaw, għandhom jintużaw b'mod prudenti.

53. Fl-istruttura tal-kawża preżenti, it-tieni domanda hija wkoll id-domanda ewlenija li tinsab fil-qalba tal-kwistjoni: fil-kazijiet fejn jiġi integrat kontenut ta' terz fuq sit, *min* għandu r-responsabbiltà u *għal xiex* b'mod preċiż? Hija wkoll l-(im)preċiżjoni fit-twegiba għal din il-mistoqsija li għandha impatt fuq ir-risposti għad-domandi li ġejjin dwar l-interess legittimu, il-kunsens, u l-obbligu li s-sugġett tad-data jiġi infurmat.

54. F'din is-sezzjoni, ser nagħmel xi ftit rimarki introduttorji dwar il-kunċett ta' data personali li huma rilevanti għall-kawża preżenti (1). Sussegwentement ser nippreżenta l-ġurisprudenza reċenti tal-Qorti tal-Ġustizzja li tissuggerixxi kif għandha tingħata r-risposta għat-tieni domanda, jekk għandhom jiġu adottati d-deċiżjonijiet preċedenti tal-Qorti tal-Ġustizzja mingħajr mistoqsijiet ulterjuri (2). Sussegwentement ser nispjega għalfejn għandhom forsi jsiru iktar mistoqsijiet u, fil-kuntest tal-kawża preżenti, għalfejn għandha tiġi rfinata l-analiżi (3). Nikkonkludi billi nenfasizza, għall-finijiet tat-tifsira tal-kunċett ta' kontroll (kongunt), l-importanza tal-unità tal-"finijiet u l-mezzi" li għandu jkun hemm bejn il-kontrolluri (kongunti) fir-rigward tal-istadju rispettiv tal-ipproċessar tad-data personali (l-operazzjoni tal-ipproċessar tad-data) inkwistjoni (4).

1. Id-data personali fil-kawża preżenti

55. Għandu jittfakkar li l-kunċett ta' "data personali" huwa mfisser fl-Artikolu 2(a) tad-Direttiva 95/46 bħala "kull data li jkollha x'taqsam ma' persuna naturali identifikata jew identifikabbli ('sugġett tad-data')". Il-premessa 26 tal-istess direttiva tispjega f'dan ir-rigward li "biex ikun stabbilit jekk persuna tkunx identifikabbli, għandhom jitqiesu l-mezzi kollha li raġonevolment aktarx jintużaw mill-kontrollur jew minn persuna oħra biex tkun identifikata l-imsemmija persuna".

56. Il-Qorti tal-Ġustizzja diġà kkjarifikat li l-indirizz IP jista', taħt ċirkustanzi partikolari, jikkostitwixxi data personali.²³ Il-Qorti tal-Ġustizzja rrimarkat ulterjorment li għal dawn il-finijiet, sabiex ikun hemm "persuna identifikabbli" skont l-Artikolu 2(a) tad-Direttiva 95/46, "ma huwiex neċessarju li din l-informazzjoni tippermetti, waħedha, li tiġi identifikata l-persuna kkonċernata", u li l-użu ta' data addizzjonali jista' għalhekk ikun meħtieġ. Hija rrimarkat ukoll li "ma huwiex meħtieġ li l-informazzjoni kollha li tippermetti li tiġi identifikata l-persuna kkonċernata għandha tkun f'idejn persuna waħda" sa fejn il-possibbiltà li tiġi kkombinata d-data rispettiva "tikkostitwixxi mezz li jista' raġonevolment jiġi implementat sabiex tiġi identifikata l-persuna kkonċernata".²⁴

57. Il-qorti tar-rinviju ma tiddiskutix jekk l-indirizz IP, waħdu jew flimkien mal-browser string, li huwa trażmess ukoll, jikkostitwixxi data personali fis-sens ta' dan il-kriterju. Jidher li Facebook Ireland qiegħda tikkontesta din il-kwalifika.²⁵

58. Huwa ċar li tali evalwazzjoni għandha ssir mill-qorti nazzjonali. B'mod ġenerali, fir-rigward ta' kull plug-in li jista' jiġi inkluz jew ta' kull kontenut ta' terz, sabiex l-informazzjoni tiġi kklassifikata bħala personali huwa indispensabbli li din id-data tippermetti li s-sugġett tad-data jiġi identifikat (b'mod dirett jew b'mod indirett). Għall-finijiet tal-kawża preżenti, inqis li huwa paċifiku, kif jidher li jirriżulta mid-domandi magħmula mill-qorti tar-rinviju, li fiċ-ċirkustanzi tal-kawża prinċipali, l-indirizz IP u l-browser string fil-fatt *jikkostitwixxu* u jissodisfaw il-kriterji tal-Artikolu 2(a) tad-Direttiva 95/46 kif ikkjarifikat mill-Qorti tal-Ġustizzja.

23 Fir-rigward tal-kwistjoni tal-indirizzi IP *dinamici*, ara s-sentenza tad-19 ta' Ottubru 2016, Breyer (C-582/14, EU:C:2016:779, punt 33 *et seq.*). Ara wkoll is-sentenza tal-24 ta' Novembru 2011, Scarlet Extended (C-70/10, EU:C:2011:771, punt 51).

24 Sentenza tad-19 ta' Ottubru 2016, Breyer (C-582/14, EU:C:2016:779, punti 41 sa 45).

25 Iktar 'il fuq, punt 19.

2. *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein locuta, causa finita?*

59. Sa fejn jirrigwarda t-tieni domanda, il-konvenuta u Facebook Ireland isostnu li l-konvenuta ma tistax titqies bħala kontrollur inkwantu hija ma għandhiex effett fuq id-data personali li tkun ser tiġi pproċessata. Għalhekk, Facebook Ireland biss tista' tiġi kklassifikata bħala tali. Bħala argument sussidjarju, Facebook Ireland issostni li l-konvenuta tagħxi flimkien magħha, bħala kontrollur kongunt, iżda li r-responsabbiltà tal-persuna bħall-konvenuta hija limitata għaż-żona attwali tagħha ta' effett.

60. Ir-rikorrenti, il-LDI NW, u l-gvernijiet kollha li intervjenew fil-kawża preżenti kif ukoll il-Kummissjoni, essenzjalment, jikkondividu l-pożizzjoni li l-kunċett ta' "kontrollur" għandu tifsira wiesgħa u jinkludi l-konvenuta. Madankollu, il-fehmiet tagħhom dwar il-portata preċiża tar-responsabbiltà tal-konvenuta jvarjaw b'mod kunsiderevoli f'dawn is-sottomissjonijiet. Il-varjazzjonijiet jirrigwardaw il-kwistjoni dwar jekk il-konvenuta u Facebook Ireland għandhomx jitqiesu *responsabli b'mod kongunt* jekk ir-responsabbiltà *in solidum* tagħhom għandhiex tkun limitata għall-istadju tal-ipproċessar tad-data personali fejn hija fil-fatt involuta l-konvenuta, u jekk hijiex ser issir distinzjoni f'dan il-kuntest bejn dawk li jaċċedu s-sit internet tal-konvenuta li għandhom kont tal-Facebook u dawk li ma jaċċedux.

61. Bħala punt tat-tluq, huwa ċar li taħt l-Artikolu 2(d) tad-Direttiva 95/46, il-kunċett ta' "kontrollur" ikopri l-persuna li "*waħdu jew flimkien ma oħrajn jiddetermina l-finijiet u l-mezzi ta' l-ipproċessar ta' data personali*".²⁶ Il-kunċett ta' kontrollur għalhekk jista' jkopri diversi atturi li huma involuti fl-ipproċessar tad-data personali²⁷ u għandu jiġi interpretat b'mod wiesa'.²⁸

62. Il-kwistjoni tar-responsabbiltà kongunta giet reċentement indirizzata mill-Qorti tal-Ġustizzja fis-sentenza *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*.²⁹ Fir-rigward tal-irwol tal-amministratur ta' paġna tal-fans ospitata fuq Facebook, il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet li l-amministratur aġixxa bħala kontrollur, flimkien ma' Facebook Ireland, skont it-tifsira tal-Artikolu 2(d) tad-Direttiva 95/46. Dan kien għaliex l-amministratur ikkontribwixxa għad-determinazzjoni, flimkien ma' Facebook Ireland, tal-finijiet u l-mezzi tal-ipproċessar tad-data personali ta' min jaċċedi l-paġna tal-fans.³⁰

63. B'mod iktar speċifiku, il-Qorti tal-Ġustizzja rrimarkat li billi holoq il-paġna tal-fans inkwistjoni, l-amministratur offra lil Facebook Ireland "il-possibbiltà li jiġu mqiegħda cookies fuq il-kompjuter jew fuq kwalunkwe apparat ieħor tal-persuna li aċċessat il-paġna tal-fans", u għalhekk ipproċessa d-data personali.³¹ Il-Qorti tal-Ġustizzja rrilevat li "l-ħolqien ta' paġna tal-fans fuq Facebook jimplika li jkun hemm bidla fil-parametri min-naħa tal-amministratur tagħha abbażi, b'mod partikolari, tal-udjenza fil-mira tiegħu kif ukoll tal-għanijiet ta' ġestjoni jew ta' promozzjoni tal-attivitajiet tiegħu, li taffettwa l-ipproċessar ta' data personali għall-finijiet tal-istatistiċi miġbura mill-aċċess tal-paġna tal-fans".³² L-ipproċessar inkwistjoni ppermetta lil Facebook Ireland "jtejjeb is-sistema tiegħu tar-reklamar" filwaqt li offra lill-amministratur il-mezzi sabiex ikollu ġestjoni aħjar, permezz ta' statistiċi anonimizzati, tal-promozzjoni tal-attività tiegħu stess.³³

26 Enfasi miżjuda.

27 Sentenzi tal-5 ta' Ġunju 2018, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, punt 29) u tal-10 ta' Lulju 2018, *Jehovan todistajat* (C-25/17, EU:C:2018:551, punt 65).

28 Ara s-sentenzi tat-13 ta' Mejju 2014, *Google Spain u Google* (C-131/12, EU:C:2014:317, punti 34 u 53), u tal-10 ta' Lulju 2018, *Jehovan todistajat* (C-25/17, EU:C:2018:551, punt 66).

29 Sentenza tal-5 ta' Ġunju 2018 (C-210/16, EU:C:2018:388).

30 Sentenza tal-5 ta' Ġunju 2018, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, punt 39).

31 Sentenza tal-5 ta' Ġunju 2018, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, punt 35).

32 Sentenza tal-5 ta' Ġunju 2018, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, punt 36).

33 Sentenza tal-5 ta' Ġunju 2018, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, punti 34 u 38).

64. Il-Qorti tal-Ġustizzja kkonkludiet li permezz tal-“bidla fil-parametri”, l-amministratur inkwistjoni kien involut fid-determinazzjoni tal-finijiet u tal-mezzi tal-ipproċessar tad-data personali ta’ min jaċċedi l-paġna tal-fans tiegħu. Għalhekk, huwa kelli jitqies bħala kontrollur responsabbli għal dan l-ipproċessar flimkien ma’ Facebook Ireland (ir-responsabbiltà fir-rigward tad-data personali tal-persuni li ma humiex utenti ta’ Facebook Ireland “għandha saħansitra iktar importanza”).³⁴

65. Fis-sentenza Jehovan todistajat, il-Qorti tal-Ġustizzja enfasizzat kjarifika importanti oħra fir-rigward tal-kunċett ta’ kontrollur kongunt: sabiex ikun hemm ir-responsabbiltà kongunta, ma huwiex meħtieġ li kull kontrollur ikollu aċċess għad-data personali (kollha) ikkonċernata. Għalhekk, il-komunità reliġjuża wkoll tista’ tkun kontrollur kongunt f’każijiet fejn il-komunità stess ma tidhirx li kellha aċċess għad-data miġbura inkwistjoni. F’dan il-każ kienu l-membri individwali tal-komunità tax-Xhieda ta’ Ġehova li kienu fil-pussess fiżiku tad-data personali. Kien biżżejjed li l-attività ta’ ppriedkar, li fil-kuntest tagħha d-data kienet miġbura, giet organizzata, ikkoordinata u inkoraġġuta mill-komunità.³⁵

66. Ikkunsidrata minn livell oġġettiv ta’ astrazzjoni, u jekk wiehded jiffoka biss fuq il-kunċett ta’ responsabbiltà kongunta, ikollu naqbel li fid-dawl ta’ dawn id-deċiżjonijiet reċenti, għandu jiġi kkonstatat li l-konvenut jaġixxi bħala kontrollur, u huwa koresponsabbli ma’ Facebook Ireland għall-ipproċessar tad-data.³⁶

67. L-ewwel nett jidher li l-konvenuta offriet il-possibbiltà lil Facebook Ireland li tikseb id-data personali tal-utenti tas-sit internet tal-konvenuta billi tuża l-plug-in inkwistjoni.

68. It-tieni nett, huwa minnu li, meta mqabbel mal-amministratur ikkonċernat fis-sentenza Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, il-konvenuta ma tidhirx li tiddetermina l-parametri ta’ kull informazzjoni dwar l-utenti tas-sit internet tagħha li jirritornaw għalih f’forma anonimizzata jew xort’oħra. Il-“benefiċċju” mfittex jidher li huwa r-reklamar mingħajr hlaq tal-prodotti tagħha li jidher li jsehh meta l-utenti tas-sit tagħha tiddeċiedi li tagħfas il-buttna “joghġobni” ta’ Facebook sabiex tikkondividi, permezz tal-kont tal-Facebook tagħha, il-ħsibijiet tagħha dwar, per eżempju, libsa sewda. Għalhekk, u bla harsa għall-verifika fattwali mill-qorti tar-rinviju, l-użu tal-plug-in jippermetti lill-konvenuta ttejjeb ir-reklamar tal-prodotti tagħha billi tkun tista’ tagħmilhom viżibbli fuq Facebook.

69. Alternattivament, minn perspettiva oħra, jista’ jingħad li l-konvenuta tkun qiegħda tikkodetermina l-parametri tad-data miġbura bis-sempliċi fatt li tintegra l-plug-in inkwistjoni fuq is-sit tagħha. Huwa l-plug-in innifsu li jipprovdi l-parametri tad-data personali li għandha tingabar. Għalhekk, billi tintegra b’mod volontarju din l-għodda fis-sit tagħha, il-konvenuta stabbilixxiet dawk il-parametri fir-rigward ta’ min jaċċedi s-sit internet tagħha.

70. It-tielet nett u fi kwalunkwe każ, fid-dawl tas-sentenza Jehovan todistajat, kontrollur kongunt jista’ xorta wahda jiġi kklassifikat bħala tali mingħajr ma jkollu l-aċċess għall-“frott tax-xogħol kongunt”. Għalhekk, il-fatt li l-konvenuta ma għandhiex aċċess għad-data mghoddija lil Facebook jew li milli jidher ma tirċevix statistiċi iktar speċifiċi jew aggregati bħala korrispettiv, ma jidhirx li huwa deċiżiv.

3. Il-problemi: Min għalhekk ma huwiex kontrollur kongunt?

71. Il-protezzjoni effettiva tiżdied jekk kulhadd isir responsabbli milli jiżgura tali protezzjoni?

34 Sentenza tal-5 ta’ Ġunju 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2018:388, punti 39 u 41).

35 Sentenza tal-10 ta’ Lulju 2018 (C-25/17, EU:C:2018:551, punti 68 sa 72).

36 Kif issuggerit mill-Avukat Ġenerali Bot fil-konkluzjonijiet tiegħu f’Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2017:796, punti 66 sa 72).

72. Dan, fi ftit kliem, huwa l-moral iktar profond u d-dilemma prattika li ntwerew bil-kawża preżenti u espressi f'termini legali mill-kamp ta' applikazzjoni tat-tifsira ta' kontrollur (kongunt). Bix-xewqa evidenti li tiġi żgurata l-protezzjoni effettiva tad-data personali, il-ġurisprudenza reċenti tal-Qorti tal-Ġustizzja kienet inklussiva ħafna meta ntalbet tiddefinixxi, b'xi mod jew iehor, il-kunċett ta' kontrollur (kongunt). Madankollu sa issa, il-Qorti tal-Ġustizzja ma gietx affaċċjata bl-implikazzjonijiet prattiċi ta' tali approċċ ta' definizzjoni wiesa' fir-rigward tal-passi sussegwenti tal-obbligi preċiżi u r-responsabbiltà speċifika tal-partijiet ikklassifikati bħala kontrolluri kongunti. Peress li din il-kawża toffri preċiżament tali opportunità, nissuggerixxi li din tintlaqa' sabiex tiżdied il-preċiżjoni tat-tifsiriet li għandhom jeżistu għall-kunċett ta' kontrollur (kongunt).

a) Dwar l-obbligu u r-responsabbiltà

73. Meta wiehed iħares lejn it-test applikabbli sabiex jiġi identifikat il-“kontrollur kongunt” minn prospettiva kritika, jidher li l-kriterju kruċjali wara s-sentenzi Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein u Jehovan todistajat huwa li l-persuna inkwistjoni “toffri l-possibbiltà” li tingabar u tiġi trażmessa d-data personali, potenzjalment flimkien ma' input li dan il-kontrollur kongunt għandu fir-rigward tal-parametri (jew għall-inqas ikun hemm l-approvazzjoni taċita tagħha).³⁷ Jekk dan fil-fatt ikun il-każ, għalhekk minkejja intenzjoni ddikjarata b'mod ċar f'dan is-sens li din tiġi eskluża fis-sentenza Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein,³⁸ huwa diffiċli li wiehed jara kif l-utenti normali ta' applikazzjoni (ibbażata) online, sew jekk tkun netwerk soċjali jew tkun pjattaforma kollaborattiva oħra, iżda wkoll programmi oħra,³⁹ ma jsirux ukoll kontrolluri kongunti. Utent tipikament jikkonfigura l-kont tiegħu, u jipprovdi l-parametri lill-amministratur dwar kif il-kont tiegħu għandu jkun strutturat, x'informazzjoni huwa jixtieq jirċievi, dwar liema suġġetti u mingħand min. Huwa jistieden ukoll lill-ħbieb tiegħu, il-kollegi u oħrajn sabiex jikkondividu bejniethom l-informazzjoni fil-forma ta' data personali (ħafna mid-drabi pjuttost sensittiva), permezz tal-applikazzjoni, u għalhekk ma tkunx qed tiġi pprovduta biss data li tikkonċerna lil dawn il-persuni, iżda l-persuni nfushom jkun qegħ jigu wkoll mistiedna jinvolvu lilhom infushom, b'tali mod li jkun hemm kontribut ċar għall-ġbir u l-ipproċessar tad-data personali ta' dawn il-persuni.

74. Barra minn hekk, x'inhi s-sitwazzjoni fir-rigward tal-persuni l-oħra fil-“katina ta' data personali”? Fl-aġar ipoteżi, jekk il-kriterju rilevanti għall-kontroll kongunt huwa biss li toffri l-possibbiltà għall-ipproċessar tad-data, u għalhekk li effettivament tikkontribwixxi għal dan l-ipproċessar fi kwalunkwe stadju, il-fornitur tal-aċċess għall-internet, li joffri l-possibbiltà għall-ipproċessar tad-data minħabba li jipprovdi aċċess għall-internet, jew anki l-fornitur tal-elettriku, ma jitqiesx ukoll li huwa l-kontrollur kongunt potenzjalment koresponsabbli għall-ipproċessar tad-data personali?

75. Ir-risposta intuittiva hija ċertament “le”. Il-problema hija li sa issa d-delineazzjoni tar-responsabbiltà ma tirriżultax mit-tifsira wiesgħa ta' kontrollur. Il-perikolu ta' din it-tifsira huwa li hija tirriżulta f'numru ta' persuni li huma koresponsabbli għall-ipproċessar tad-data personali.

76. Madankollu, b'kuntrast mal-każijiet imsemmija fis-sezzjoni preċedenti, id-domandi tal-qorti tar-rinviju fil-kawża preżenti ma humiex biss dwar it-tifsira li għandha tingħata lill-“kontrollur”. Huma jibdwu u jkomplu mal-esplorazzjoni ta' kwistjonijiet relatati fis-sens tal-allokazzjoni ta' obbligi reali imposti mid-Direttiva 95/46. Dawn il-kwistjonijiet infushom juru l-problemi ta' tifsira ta' kontrollur li

³⁷ Milli jidher b'analogija mal-protezzjoni tal-konsumatur, din it-tifsira f'termini ta' negozjar, li l-parti “mhux professjonista” għandu jkollha l-istess opportunità li tagħti b'mod ġenwin l-opinjoni tagħha fin-negozjar tat-termi, ma tidhirx li hija applikabbli f'dan il-kuntest. Għalhekk, huwa dibattibbli kemm fil-fatt hemm “bidla fil-parametri” għall-amministratur tal-paġna tal-fans (u kemm hija biss għafsa u għażla bejn għażliet ippreparati, bħal fil-każ ta' kull “konsumatur” iehor).

³⁸ Sentenza tal-5 ta' Ġunju 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2018:388, punt 35).

³⁹ Illum il-ġurnata, numru ta' programmi u applikazzjonijiet, kultant bi ftehim esplicitu u kultant forsi inqas esplicitu, tal-utent, jittrażmettu informazzjoni analitika, li tista' tinkludi d-data personali, lill-iżviluppatur jew il-bejjiegh tas-software.

tkun eċċessivament inkluziva, speċjalment flimkien man-nuqqas ta' regola preċiża dwar x'inhuma l-obbligi u r-responsabbiltajiet speċifiċi tal-kontrolluri taht id-Direttiva 95/46. Is-sottomissjonijiet tal-partijiet interessati fir-rigward tad-domandi 5 u 6, li jikkonċernaw l-allokazzjoni preċiża tar-responsabbiltajiet taht id-Direttiva, jillustraw dan tajjeb.

77. Id-domanda 5 essenzjalment tistaqsi *min* għandu jikseb il-kunsens tas-sugġett tad-data u *għal liema raġuni*. Ir-risposti ssuġġeriti għal din id-domanda jvarjaw b'mod kunsiderevoli.

78. Ir-rikorrenti u l-LDI NRW iqisu li l-obbligu li jinkiseb il-kunsens informat tas-sugġett tad-data huwa tal-konvenuta, li ddeċidiet li tinkludi l-plug-in inkwistjoni. Dan huwa, fl-opinjoni tar-rikorrenti, iktar importanti għal dawk li ma humiex utenti ta' Facebook li ma aċċettawx it-termini u l-kundizzjonijiet generali ta' Facebook. Il-pożizzjoni tal-konvenuta hija li l-kunsens għandu jingħata lit-terz li jipprovdi l-kontenut inkluz, jiġifieri Facebook Ireland. Facebook Ireland tqis li l-kunsens ma għandux għalfejn jingħata lil destinatariju partikolari, inkwantu d-Direttiva 95/46 tistabbilixxi biss li l-kunsens għandu jkun liberu, speċifiku u informat.

79. L-Awstrija, il-Ġermanja u l-Polonja jsostnu li l-kunsens għandu jingħata qabel isehh l-ipproċessar tad-data u, skont l-Awstrija għandu jirrigwarda kemm il-ġbir kif ukoll it-trażmissjoni possibbli tad-data. Il-Polonja tinsisti li l-kunsens għandu jingħata lill-konvenuta. Il-Ġermanja ssostni li dab għandu jingħata lill-konvenuta jew lit-terz li jipprovdi l-kontenut integrat (Facebook Ireland) inkwantu t-tnejn huma koresponsabbli mill-ipproċessar. Il-konvenuta għandha biss tirċievi l-kunsens għat-trażmissjoni tad-data lit-terz peress li hija ma tibqax taġixxi bħala kontrollur fir-rigward ta' kull ipproċessar u użu ulterjuri tad-data miġbura. Madankollu dan ma jeskludix il-possibbiltà għall-operatur tas-sit internet li jirċievi kunsens dwar l-ipproċessar mit-terz, li jista' jkun irregolat minn ftehim bejniethom it-tnejn. L-Italja ssostni li l-kunsens għandu jingħata lil dawk kollha li huma involuti fl-ipproċessar tad-data personali, b'mod speċifiku l-konvenut u Facebook Ireland. Il-Belġju u l-Kummissjoni jinsistu li d-Direttiva 95/46 ma tispeċifikax lil min għandu jingħata l-kunsens.

80. Tezisti diversità simili ta' opinjonijiet fir-rigward tal-kwistjoni dwar *min* għandu l-obbligu ta' informazzjoni skont l-Artikolu 10 tad-Direttiva 95/46 u fir-rigward *ta' xiex* b'mod preċiż, indirizzata mis-sitt domanda tal-qorti tar-rinviju.

81. Skont ir-rikorrenti, huwa l-operatur tas-sit internet li għandu l-obbligu li jikkomunika l-informazzjoni neċessarja lis-sugġett tad-data. Il-konvenuta targumenta bil-kontra, fejn tenfasizza li l-obbligu ta' informazzjoni huwa ta' Facebook Ireland għaliex il-konvenuta ma għandhiex l-għarfien preċiż. B'mod simili, Facebook Ireland tenfasizza li hija l-konvenuta li għandha l-obbligu li tipprovdi l-informazzjoni, għadarba dan l-obbligu huwa indirizzat biss lill-kontrollur (jew lir-rappreżentant tiegħu). Hija tinnotta li r-risposta għad-domanda 6 hija marbuta mill-qrib ma' jekk l-operatur tas-sit internet huwiex il-kontrollur. L-Artikolu 10 juri li ma huwiex xieraq li l-operatur tas-sit internet jiġi kklassifikat bħala kontrollur għaliex dan tal-aħħar ma huwiex f'pożizzjoni li jipprovdi din l-informazzjoni. L-LDI NW issostni li l-informazzjoni għandha tingħata mill-operatur tas-sit internet, iżda tirrikonoxxi d-diffikultà li jiġi ddeterminat x'informazzjoni għandha tingħata, għaliex il-konvenuta ma għandha l-ebda influwenza fuq l-ipproċessar tad-data minn Facebook Ireland. Ir-rabta tal-finijiet tal-ipproċessar ta' data tissugġerixxi li l-operatur tas-sit internet għandu jkun koresponsabbli għall-ipproċessar li hu għamel possibbli.

82. Il-Belġju, l-Italja u l-Polonja jirrimarkaw li l-obbligu ta' informazzjoni japplika wkoll għall-operatur tas-sit internet bħal dan inkwistjoni, għaliex huwa jikkwalifika bħala kontrollur. Il-Belġju jzid li l-operatur tas-sit internet jista' wkoll ikollu l-obbligu li jivverifika l-iskop tal-ipproċessar tad-data sussegwenti u jadotta l-miżuri xierqa sabiex jiggarrantixxi l-protezzjoni ta' persuni fiżiċi. Il-Gvern Ġermaniż jargumenta li l-obbligu ta' informazzjoni japplika għall-operatur tas-sit internet sa fejn huwa

responsabbli għall-ipproċessar, jiġifieri għat-trażmissjoni tad-data lill-fornitur estern tal-kontenut integrat, iżda mhux għall-istadji tal-ipproċessar tad-data sussegwenti kollha, li huma r-responsabbiltà tal-fornitur estern. Fl-opinjoni tal-Awstrija u tal-Kummissjoni kemm l-operatur tas-sit kif ukoll il-fornitur estern huma sugġetti għall-obbligu ta' informazzjoni taht l-Artikolu 10 tad-Direttiva 95/46.

83. Lil hinn mill-kwistjonijiet imqajma mid-domandi 5 u 6, wiehed jista' jżid li ser iqumu diffikultajiet kunċettwali simili meta jiġu kkunsidrati l-obbligi l-oħra ddefiniti mid-Direttiva 95/46, bħal pereżempju d-dritt ta' aċċess taht l-Artikolu 12 tagħha. Huwa minnu li l-Qorti tal-Ġustizzja rrimarkat fis-sentenza *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* li d-“Direttiva 95/46 ma teżiġix, meta teżisti responsabbiltà kongunta ta' diversi operaturi għall-istess ipproċessar, li kull wiehed minn dawn ikollu aċċess għad-data personali kkonċernata”.⁴⁰ Madankollu, kontrollur li ma għandux aċċess għad-data, iżda li huwa kklassifikat bħal kontrollur (kongunt) fir-rigward tagħha, ma jistax, loġikament, jipprovdi dan l-aċċess lil kull sugġett tad-data (biex ma nsemmix operazzjonijiet ulterjuri oħra, bħal pereżempju r-rettifika jew it-tneħħija).

84. Għalhekk, f'dan l-istadju, in-nuqqas kunċettwali ta' ċarezza minn qabel (min huwa l-kontrollur u fir-rigward ta' xiex b'mod preċiż) li jista' jwassal f'ċerti ċirkustanzi għal nuqqas ta' ċarezza iktar 'il quddiem (min huwa sugġett għal liema obbligu), jidhol fl-isfera tal-impossibbiltà reali għall-kontrollur kongunt potenzjali li jikkonforma lilu nnifsu ma' leġislazzjoni valida.

85. Jista' ċertament jiġi ssuġġerit li sabiex ikun hemm allokazżjoni preċiża tar-responsabbiltà bejn il-kontrolluri (potenzjali pjuttost milli diversi kontrolluri kongunti), jeħtieġ li jiġu konklużi kuntratti. Dan ma jkunx jipprovdi biss għall-allokazżjoni tar-responsabbiltà, iżda jkun jidentifika wkoll il-parti li għandha suppost għandha tkun konformi ma' kull wiehed mill-obbligi previsti mid-Direttiva, inklużi dawk li jistgħu jiġu eżegwiti b'mod fiżiku minn parti wahda biss.

86. Inqis tali propożizzjoni problematika ħafna. L-ewwel nett, huwa kompletament irrealistiku, meta tittiehed inkunsiderazzjoni x-xibka densa tal-kuntratti formali u standard li jkollhom jiġu ffirmati minn kull tip ta' parti, inkluż, x'aktarx, in-numru ta' utenti normali.⁴¹ It-tieni nett, l-applikazzjoni ta' leġislazzjoni valida, u l-allokazżjoni tar-responsabbiltà prevista minnha, tkun ikkundizzjonata mill-ftehimiet privati, li għalihom it-terzi li jkunu qegħdin jipprovaw jinforzaw id-drittijiet tagħhom ma jkollhomx aċċess.

87. It-tielet nett, jista' jkun li bl-antiċipazzjoni parzjali ta' whud minn dawn il-kwistjonijiet, il-GDPR jidher li qiegħed jintroduci sistema ġdida ta' responsabbiltà kongunta fl-Artikolu 26 tiegħu. Huwa ċertament minnu li l-GDPR ma kienx applikabbli *ratione temporis* għall-każijiet diskussi f'din is-sezzjoni, jew fil-kawża preżenti. Madankollu, sakemm ma jkunx hemm deroga speċifika jew sistematika fil-leġislazzjoni l-ġdida fir-rigward tat-tifsiriet rilevanti, li ma jidhirx li huwa l-każ għaliex l-Artikolu 4 tal-GDPR iżomm fil-parti l-kbira l-istess termini ewlenin bħall-Artikolu 2 tad-Direttiva 95/46 (filwaqt li żżid numru ta' termini ġodda), ikun pjuttost sorprendenti jekk l-interpretazzjoni ta' dawn il-kunċetti ewlenin, inkluż il-kunċett ta' kontrollur, ipproċessar, jew data personali, kellhom ivarjaw b'mod sinjifikattiv (mingħajr raġuni valida ħafna) mill-ġurisprudenza eżistenti.

88. Li kieku dan kellu jkun fil-fatt il-każ, allura dik li tidher li hija sistema ta' responsabbiltà kongunta għal kontrolluri kongunti introdotta fl-Artikolu 26(3) tal-GDPR tista' tirriżulta pjuttost ikkumplikata. Minn naħa, l-Artikolu 26(1) tal-GDPR jagħmilha possibbli għall-kontrolluri kongunti li “jistabbilixxu r-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom għall-konformità mal-obbligi”. Iżda, min-naħa l-oħra,

40 Sentenza tal-5 ta' Ġunju 2018, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, punt 38).

41 Għal darb'oħra, taht liema kundizzjonijiet preċiżi u b'liema setgħa ta' negozjar huwa effettivament sugġett għal diskussjoni (ara wkoll iktar 'il fuq in-nota ta' qiegħ il-paġna 37).

l-Artikolu 26(3) tal-GDPR jagħmilha ċara li “is-suġġett tad-data jista’ jeżerċita d-drittijiet tiegħu” “fir-rigward ta’, u kontra, kull wiehied mill-kontrolluri” irrispettivament minn kull arrangament tali. Kull wiehied mill-kontrolluri kongunti jista’ għalhekk jinżamm responsabbli għall-ipproċessar tad-data inkwistjoni.

b) L-istampa globali

89. Żmien ilu (forsi l-fans ta’ ċertu frankiġja sci-fi jixtiequ jżidu “f’galassija ’l bogħod hafna”), kienet moda li wiehied ikun fuq netwerk soċjali. Imbagħad, b’mod gradwali, bdiet issir moda li ma tkunx fuq netwerk soċjali. Illum il-ġurnata, jidher li huwa reat li tkun fuq wiehied (u li fil-konfront tagħhom għandhom jiġu stabbiliti forom godda ta’ responsabbiltà indiretta).

90. Ma jistax jiġi miċhud li l-proċess deċiżjonali ġudizzjarju jsehh f’kuntest soċjali li jevolvi. Ċertament huwa għandu jirreaġixxi għal dan il-kuntest, iżda ma għandux jiġi kkontrollat minnu. Network soċjali, bħal kull applikazzjoni jew programmi oħrajn, huwa għodda. B’mod simili għal sikkina jew karozza, jista’ jintuża b’diversi modi. Ma hemmx dubju wkoll li jekk jintuża għal skopijiet hżiena, dan l-użu għandu jkun suġġett għal prosekuzzjoni. Iżda jista’ jkun li ma tkunx l-aħjar idea li jiġi kkastigat kull minn xi darba għamel użu minn sikkina. Il-persuna li normalment tkun suġġetta għal prosekuzzjoni hija dik li jkollha pussess tas-sikkina meta jiġu kkawżat id-dannu.

91. Għalhekk għandu jkun hemm, forsi mhux dejjem qbil perfett, iżda għall-inqas korrelazzjoni raġonevoli bejn setgħa, kontroll u responsabbiltà. Naturalment, il-liġi moderna tinkludi diversi forom ta’ responsabbiltà oġġettiva, li jiġu attivati sempliciment meta jsehhu ċerti riżultati. Iżda dawn għandhom tendenza li jkunu eċċezzjonijiet iġġustifikati. Jekk, mingħajr ebda spjegazzjoni raġunata, ir-responsabbiltà tiġi attribwita lil xi hadd li ma kellu ebda kontroll fuq ir-riżultat, tali allokkazzjoni ta’ responsabbiltà x’aktarx tkun tidher li ma hijiex raġonevoli jew li hija ingusta.⁴²

92. Barra minn hekk, bi twegiba għall-mistoqsija magħmula fil-bidu ta’ din is-sezzjoni (punt 71), persuna xettika mill-iktar partijiet tal-Lvant tal-Unjoni Ewropea tista’ forsi tissuggerixxi, fid-dawl tal-esperjenza storika tagħha, li l-protezzjoni effettiva ta’ xi haġa għandha t-tendenza li tonqos drammatikament meta kulhadd isir responsabbli għaliha. Li kulhadd isir responsabbli jfisser fil-fatt li hadd ma jkun responsabbli. Jew pjuttost, l-unika parti li kellha tinżamm responsabbli għal ċertu mod ta’ azzjoni, jiġifieri dik li effettivament teżerċita l-kontroll, x’aktarx li tistaħba wara daww uffiċjalment “koresponsabbli”, u b’hekk il-protezzjoni effettiva x’aktarx li tiġi dilwita b’mod sinifikanti.

93. Fl-aħħar nett, ebda (interpretazzjoni) tajba tal-liġi ma għandha tilhaq riżultat fejn l-obbligi imposti fiha ma jistgħux fil-fatt jiġu implimentati mid-destinatarji tagħha. Għalhekk, sakemm it-tifsira robusta ta’ kontroll (kongunt) ma jkollhiex tinbidel f’ordni b’appoġġ ġudizzjarju għal skonnessjoni, applikabbli għall-atturi kollha, u għal deżistenza mill-użu ta’ kull netwerk soċjali, plug-in, u kontenut ta’ terz potenzjali ieħor, ir-realtà għandu jkollha rwol fid-definizzjoni tal-obbligi u tar-responsabbiltajiet, fejn jerġgħu jiġu inkluzi l-kwistjonijiet ta’ għarfien u ta’ setgħa ta’ kuntrattazzjoni ġenwina u l-abbiltà li tiġi influwenzata xi waħda mill-attivitàjiet ikkontestati.⁴³

⁴² Jew, kif irrimarkat f’termini inqas kandida minn Sir Humphrey Appleby (li hu stess jidher li qiegħed jistrieħ fuq kwotazzjoni iktar qadima u mhux attribwita lil xi hadd): “Responsibility without power - the prerogative of the eunuch throughout the ages” [Responsabbiltà mingħajr poter – il-prerogattiva tal-ewwenu tul iż-żminijiet] (Fl-episodju 7 tal-istaġun 2 ta’ “Yes, Prime Minister”, “The National Education Service”, trażmess għall-ewwel darba fil-21 ta’ Jannar 1988).

⁴³ Kif ukoll fis-sens enfazzzjat iktar ’il fuq fil-punt 73 u fin-noti ta’ qiegħ il-paġna 38 u 42.

4. *Lura lejn l-origini (leġiżlattivi): L-unità tal-finijiet u tal-mezzi fir-rigward ta' ċerta operazzjoni ta' pproċessar*

94. Għalkemm pjuttost robusta fl-approċċ tagħha għat-tifsira ta' kontroll kongunt fis-sentenza Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, il-Qorti tal-Ġustizzja ssuġġeriet li hemm il-bżonn li tiġi limitata r-responsabbiltà ta' kontrollur (kongunt). B'mod iktar speċifiku, il-Qorti tal-Ġustizzja nnotat li "l-eżistenza ta' responsabbiltà kongunta mhux bilfors tfisser responsabbiltà ekwivalenti għall-operaturi differenti kkonċernati fl-ipproċessar ta' data personali. [...] dawn l-operaturi jistgħu jkunu involuti fi stadji differenti ta' dan l-ipproċessar u bi gradi differenti, b'tali mod li l-livell ta' responsabbiltà ta' kull wiehied minnhom għandu jiġi evalwat billi jittiehdu inkunsiderazzjoni ċ-ċirkustanzi kollha rilevanti tal-każ".⁴⁴

95. Filwaqt li ma kienx hemm bżonn li tiġi indirizzata din il-kwistjoni speċifika fis-sentenza Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, jehtieg li tiġi indirizzata f'dan il-każ, fejn il-qorti tar-rinvju tistieden direttament lill-Qorti tal-Ġustizzja sabiex tikkonstata l-obbligi possibbli tal-konvenuta li jirriżultaw mill-istatus tagħha bħala kontrollur.

96. Fid-dawl tal-introduzzjoni tas-sistema ġdida ta' responsabbiltà kongunta fl-Artikolu 26 tal-GDPR, jista' jkun diffiċli li jiġi kkontemplat kif *responsabbiltà kongunta* tista' timplika, fir-rigward tal-istess riżultat f'termini ta' trattament (il)legali ta' data personali, *responsabbiltà mhux ekwivalenti*. Dan huwa b'mod partikolari fid-dawl tal-Artikolu 26(3) tal-GDPR, li jidher li jmur fid-direzzjoni tar-responsabbiltà *in solidum*.⁴⁵

97. Madankollu naħseb li d-dikjarazzjoni ewlenija tal-Qorti tal-Ġustizzja hija t-tieni waħda, jiġifieri li "l-operaturi jistgħu jkunu involuti fi stadji differenti ta' dan l-ipproċessar u bi gradi differenti". Dan is-suġġeriment huwa ssostanzjat bit-tifsiriet li jinsabu fid-Direttiva 95/46, b'mod partikolari fir-rigward tat-tifsira (i) tal-kunċett ta' pproċessar fl-Artikolu 2(b), u (ii) tal-kunċett ta' kontrollur fl-Artikolu 2(d) tad-Direttiva 95/46.

98. L-ewwel nett, il-kunċett ta' pproċessar ta' data personali jinkludi "kull operazzjoni jew sett ta' operazzjonijiet li jsiru fuq data personali, b'mezzi awtomatiċi jew mingħajrhom, bħalma huma l-ġbir, reġistrazzjoni, organizzazzjoni, hażna, adattament jew bdil, rkupru, konsultazzjoni, użu, żvelar bi trasmissjoni, tixrid jew li xort'oħra jagħmlu l-ipproċessar disponibbli jew li jgħibu allineament, tahlita, imblokk, thassir jew distruzzjoni".

99. Anki jekk il-kunċett ta' pproċessar huwa, b'mod simili għall-kunċett ta' kontrollur, pjuttost wiesa',⁴⁶ huwa jenfasizza b'mod ċar u jimmira għal *stadju* fl-ipproċessar: huwa jirreferi għal *operazzjoni* jew *sett ta' operazzjonijiet*, flimkien ma' lista illustrattiva dwar x'jistgħu jkunu tali operazzjonijiet individwali. Madankollu mbaġħad loġikament, il-kwistjoni ta' kontroll għandha pjuttost tiġi evalwata fir-rigward tal-operazzjoni diskreta inkwistjoni, mhux fir-rigward ta' dak kollu li jissejjah ipproċessar.⁴⁷

44 Sentenza tal-5 ta' Ġunju 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2018:388, punt 43).

45 Ara iktar 'il fuq, punti 87 u 88.

46 Ara wkoll l-Opinjoni 4/2007 tal-Grupp ta' Hidma tal-Artikolu 29 dwar il-kunċett ta' data personali (korp konsultattiv stabbilit mill-Artikolu 29 tad-Direttiva 95/46, issa ssostitwit mill-Bord Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data, stabbilit skont l-Artikolu 68 tal-GDPR), 01248/07/MT WP 136 adottata fl-20 ta' Ġunju 2007, p. 4.

47 Anki fid-dawl tas-sempliċi fatt li l-ipproċessar diffiċilment jista' jkun lineari, jekk l-operazzjonijiet kollha elenkati fl-Artikolu 2(b) jiġu eżaminati waħda waħda, b'sekwenza, u minn persuna waħda. Pjuttost, il-hajja tad-data personali x'aktarx tkun ċiklika, li ddur f'ċirku kontinwu, b'divizjoni 'l hawn u 'l hemm, b'settijiet tad-data miġbura f'partijiet differenti, ikkonsultata minn persuna differenti, sussegwentement amalgamata u kkonsultata, u ulterjorment forsi jerġgħu jiġu kkombinati u trażmessi lil persuni differenti eċċ.

100. It-tieni nett, il-kunċett ta' kontroll kongunt ma huwiex iddefinit b'mod speċifiku mid-Direttiva 95/46. Izda, loġikament, il-kunċett jibni fuq il-kunċett ta' kontrollur fl-Artikolu 2(d): is-sitwazzjoni tal-kontroll kongunt tidher meta żewġ persuni jew iktar jiddeterminaw *il-mezzi u l-finijiet tal-ipproċessar* tad-data personali flimkien.⁴⁸ Fi kliem ieħor, sabiex żewġ persuni (jew iktar) jikkwalifikaw bħala kontrolluri kongunti, għandu jkun hemm *identità tal-finijiet u tal-mezzi* tal-ipproċessar tad-data personali bejniethom.

101. Hija l-kombinazzjoni ta' dawn iż-żewġ tifsiriet li għandha, fl-opinjoni tiegħi, tiddetermina l-obbligi u r-responsabbiltà potenzjali tal-kontrolluri kongunti. Kontrollur (kongunt) huwa responsabbli għall-operazzjoni jew sett ta' operazzjonijiet li fir-rigward tagħhom jikkondividi jew jiddetermina b'mod kongunt *il-finijiet u l-mezzi* sa fejn hija kkonċernata *l-operazzjoni* speċifika ta' pproċessar. B'kuntrast, din il-persuna ma tista' tinżamm responsabbli la għall-istadji preċedenti u lanqas għall-istadji ulterjuri tal-katina globali ta' pproċessar, li fir-rigward tagħhom hija ma kinitx f'pożizzjoni li tiddetermina jew il-finijiet jew il-mezzi ta' dan l-istadju ta' pproċessar.

102. Fil-kawża preżenti, l-istadju rilevanti (operazzjonijiet) tal-ipproċessar jikkorrispondi *għall-għbir u t-trażmissjoni* ta' data personali li sseħħ permezz tal-buttuna "joghġobni" ta' Facebook.

103. L-ewwel nett, sa fejn huma kkonċernati *l-mezzi* ta' dawn l-operazzjonijiet tal-ipproċessar tad-data, kif issuggerit mir-rikorrenti, il-LDI NRW u l-Gvern Ġermaniż, jidher li huwa paċifiku li l-konvenuta tiddeċiedi dwar l-użu tal-plug-in inkwistjoni, li jservi bħala strument għall-għbir u t-trażmissjoni tad-data personali. Tali għbir u trażmissjoni huma attivati meta wiehied jaċċedi s-sit internet tal-konvenuta. Dan il-plug-in gie pprovdut lill-konvenuta minn Facebook Ireland. Kemm Facebook Ireland kif ukoll il-konvenuta għalhekk jidhru li kkawżaw b'mod volontarju l-istadju tal-għbir u t-trażmissjoni tal-ipproċessar tad-data. Dan ovvjament huwa, fuq il-livell fattwali, għall-qorti nazzjonali li tivverifika.

104. It-tieni nett, meta wiehied iħares lejn *il-finijiet* tal-ipproċessar tad-data, id-deċiżjoni tar-rinviju ma tiddikjarax ir-raġunijiet li wasslu lill-konvenuta tiddeċiedi li tintegra l-buttuna "joghġobni" ta' Facebook fuq is-sit internet tagħha. Madankollu, u sugġett għall-verifika mill-qorti tar-rinviju, din id-deċiżjoni tidher li hija ispirata mix-xewqa li tiżdied il-viżibbiltà tal-prodotti tal-konvenuta permezz tan-netwerk soċjali. Fl-istess waqt, jidher ukoll li d-data ttrasferita lil Facebook Ireland hija użata għall-iskopijiet kummerċjali ta' din tal-aħħar.

105. Minkejja l-fatt li l-użu kummerċjali speċifiku tad-data jista' ma jkunx l-istess, b'mod ġenerali kemm il-konvenuta kif ukoll Facebook Ireland jidhru li jseguw finijiet kummerċjali b'tali mod li jidher reċiprokament kumplementari. B'dan il-mod, għalkemm mhux b'mod identiku, hemm unità ta' finijiet: hemm finijiet kummerċjali u daww ta' reklamar.

106. Fuq il-fatti tal-kawża preżenti, jidher li l-konvenuta u Facebook Ireland jiddeċiedu flimkien dwar il-mezzi u l-finijiet tal-ipproċessar tad-data fl-istadju tal-għbir u t-trażmissjoni tad-data personali inkwistjoni. F'dan is-sens, il-konvenuta taġixxi bħala kontrollur u r-responsabbiltà tagħha hija, f'dan is-sens ukoll, kongunta ma' dik ta' Facebook Ireland.

107. Fl-istess waqt, inqis li r-responsabbiltà tal-konvenuta għandha tkun limitata għall-istadju tal-ipproċessar ta' data, li hija involuta fih u li ma tistax tinfirex għal stadji sussegwenti potenzjali ta' pproċessar ta' data, jekk tali pproċessar isseħħ barra l-kontroll u, kif jidher, ukoll minghajr l-għarfien tal-konvenuta.

⁴⁸ Il-Grupp ta' Hidma tal-Artikolu 29 dwar il-protezzjoni tad-data ssuggerixxa li "jkun hemm kontroll kongunt meta l-partijiet differenti jiddeterminaw – rigward operazzjonijiet speċifiċi ta' pproċessar – jew il-fini jew daww l-elementi essenzjali tal-mezzi". Ara l-Opinjoni 1/2010 tal-Grupp ta' Hidma tal-Artikolu 29 dwar il-kunċetti ta' "kontrollur" u "proċessur", adottata fis-16 ta' Frar 2010, 00264/10/MT WP 169, p. 19.

108. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet esposti iktar 'il fuq, it-tieni konkluzjoni *interim* tiegħi hija għalhekk li persuna, bħall-konvenuta, li tkun integrat plug-in ta' terz fuq is-sit internet tagħha, li tikkawża l-għbir u t-trażmissjoni tad-data personali tal-utent (fejn dan it-terz ikun ipprova l-plug-in), għandha titqies bħala kontrollur fis-sens tal-Artikolu 2(d) tad-Direttiva 95/46. Madankollu, din ir-responsabbiltà (kongunta) ta' tali kontrollur hija limitata għal dawk l-operazzjonijiet li dwarhom effettivament huwa jiddeciedi b'mod kongunt fir-rigward tal-mezzi u l-finijiet tal-ipproċessar tad-data personali.

109. Għandu jingħad ukoll li din il-konkluzjoni tirrispondi wkoll it-tielet domanda magħmula. Permezz ta' din id-domanda l-qorti tar-rinviju tixtieq tikkonstata, essenzjalment, jekk id-Direttiva 95/46 tipprekludix l-applikazzjoni tal-kunċett tad-dritt nazzjonali ta' *Störer* (l-interferenti) fuq il-konvenuta f'każ li jiġi stabbilit li l-konvenuta *ma tistax titqies* bħala kontrollur. Skont id-deċiżjoni tar-rinviju, il-kunċett ta' *Störer* jirrikjedi li l-persuna li ma tiksirx dritt iżda li tohloq jew iżżid ir-riskju ta' tali ksur minn terz għandha tagħmel dak kollu li huwa raġonevoli u fis-setgħa tagħha sabiex tipprevjeni dan il-ksur. Jekk il-konvenuta *ma tistax titqies* bħala kontrollur, il-qorti tar-rinviju tissuggerixxi li l-prerekwiziti għall-applikazzjoni tal-kunċett ta' *Störer* ġew issodisfatti inkwantu, bl-integrazzjoni tal-plug-in għall-buttuna "jogħgobni" ta' Facebook, il-konvenuta ħolqot, mill-inqas, ir-riskju ta' ksur minn Facebook.

110. Fid-dawl tar-risposta mogħtija għat-tieni domanda tal-qorti tar-rinviju, ma hemmx bżonn li tiġi indirizzata t-tielet waħda. Ladarba jiġi stabbilit li persuna speċifika għandha tiġi kklassifikata bħala kontrollur taħt id-Direttiva 95/46, l-obbligi tagħha bħala kontrollur għandhom jiġu evalwati fid-dawl tal-obbligi ddefiniti minn din id-direttiva. Il-konkluzjoni opposta twassal għar-responsabbiltà ddifferenzjata tal-kontrolluri għal ċertu ksur fl-Istati Membri differenti. F'dan is-sens, u b'rigward tat-tifsira ta' kontrollur, id-Direttiva 95/46 fil-fatt twettaq armonizzazzjoni sħiħa fir-rigward tad-destinatarji tal-obbligi ddefiniti.⁴⁹

C. Interessi legittimi li għandhom jittieħdu inkunsiderazzjoni taħt l-Artikolu 7(f) tad-Direttiva 95/46

111. Ir-raba' domanda magħmula fil-kawża preżenti tirrigwarda l-legittimità tal-ipproċessar tad-data personali fin-nuqqas tal-kunsens tas-sugġett tad-data fis-sens tal-Artikolu 7(a) tad-Direttiva 95/46.

112. F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tirreferi għall-Artikolu 7(f) tad-Direttiva 95/46 li tahtu tista' tiġi pproċessata d-data personali jekk dan ikun "meħtieġ għall-finijiet ta' l-interessi legittimi li jkollu l-kontrollur jew il-parti terza jew il-partijiet li lilhom ikun żvelat id-data, hlief meta dawk l-interessi jiġu wara l-interessi ta' drittijiet u libertajiet fundamentali tas-sugġett tad-data [...]". B'mod iktar speċifiku l-qorti tar-rinviju tixtieq li tikkonstata *ta' min* għandhom jittieħdu inkunsiderazzjoni l-interessi legittimi fil-kuntest tal-kawża preżenti: dawk tal-konvenuta li inkludiet il-kontenut ta' terz, jew dawk ta' dak it-terz (jiġifieri Facebook Ireland).⁵⁰

113. Preliminarjament, għandu jiġi rrimarkat li l-Kummissjoni tqis li r-raba' domanda hija irrilevanti għaliex *in casu* il-kunsens tal-utent għandu jingħata fi kwalunkwe każ, bl-applikazzjoni tal-leġiżlazzjoni li timplimenta d-Direttiva 2002/58/KE dwar l-ipproċessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika (iktar 'il quddiem id-"Direttiva E-Privacy").⁵¹

49 B'kuntrast mas-sitwazzjoni diskussa fir-rigward tad-domanda 1 iktar 'il fuq fil-punti 39 sa 42.

50 Meta naqra l-verżjoni Ġermaniża oriġinali tar-raba' domanda, nifhem li l-portata tad-domanda tal-qorti tar-rinviju hija limitata għall-identifikazzjoni tal-interessi li *għandhom jittieħdu inkunsiderazzjoni* u mhux, kif qiegħda timplika t-traduzzjoni bl-Ingliż tad-domanda bil-Ġermaniż, tal-interessi li huma *deċiżivi* (fis-sens potenzjali li jista' jkollhom iktar piż) f'dan l-ibbilanċjar tal-interessi. Għalhekk id-domanda tidher li qiegħda tistaqsi dwar l-input tal-eżerċizzju tal-ibbilanċjar, mhux dwar x'għandu jkun l-output tiegħu.

51 Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2002 dwar l-ipproċessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika (Direttiva dwar il-privatezza u l-komunikazzjoni elettronika) (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 15, p. 355).

114. Naqbel mal-Kummissjoni li d-Direttiva E-Privacy (li skont l-Artikolu 1(2) tagħha tikkjarifika u tissupplimenta d-Direttiva 95/46 fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika)⁵² tidher li tapplika għas-sitwazzjoni preżenti, sa fejn isir it-tqegħid tal-cookies fuq l-apparati tal-utenti.⁵³ Barra minn hekk l-Artikolu 2(f) u l-premessa 17 tad-Direttiva E-Privacy jiddefinixxu l-kunsens b'riferiment għall-kuncett ta' kunsens fid-Direttiva 95/46.

115. Jekk seħħ it-tqegħid tal-cookies fil-kawża prinċipali preżenti kien is-sugġett ta' dibattitu sostanzjali fis-seduta. Din il-kjarifika fattwali għandha tagħmilha l-qorti nazzjonali. Madankollu, u fi kwalunkwe każ, kif deskritt fid-deċizzjoni tar-rinviju, il-qorti tar-rinviju tqis li d-data trażmessa tikkostitwixxi data personali.⁵⁴ Il-kwistjoni tal-cookies ma tidhirx għalhekk li tipprovdi s-soluzzjoni għall-kwistjonijiet kollha li jidher li jqumu fil-kawża preżenti fir-rigward tal-ipproċessar tad-data.⁵⁵

116. Għalhekk jiena tal-opinjoni li d-domanda 4 tehtieg iktar kunsiderazzjoni.

117. Ir-rikorrenti ssostni li l-interess legittimu li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni huwa dak tal-konvenuta. Hija żżid li la l-konvenuta u lanqas Facebook Ireland ma jistgħu jinvokaw l-interess legittimu fil-kawża preżenti.

118. Il-konvenuta u Facebook Ireland isostnu, essenzjalment, li l-interessi legittimi li għandhom jittiehdu inkunsiderazzjoni huma dawk tal-persuna li tintegra l-kontenut ta' terzi kif ukoll dawk tat-terz innifsu, filwaqt li jiġu kkunsidrati l-interessi ta' dawk li jaċċedu s-sit internet li d-drittijiet fundamentali tagħhom jistgħu jiġu affettwati.

119. Il-LDI NRW, il-Polonja, il-Ġermanja u l-Italja jqisu li kemm l-interessi legittimi tal-konvenuta kif ukoll dawk ta' Facebook Ireland għandhom jittiehdu inkunsiderazzjoni għaliex it-tnejn li huma offrew il-possibbiltà tal-ipproċessar inkwistjoni. L-Awstrija tadotta opinjoni simili. B'mod simili, u b'riferiment għas-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja Google Spain, il-Belġju jenfasizza li l-interessi legittimi li għandhom jittiehdu inkunsiderazzjoni huma dawk tal-kontrollur kif ukoll tat-terzi li lilhom tkun giet ikkomunikata d-data personali kkonċernata.

120. Għandu jidfakkar mill-bidu nett li l-ipproċessar tad-data personali għandu bħala prinċipju jkun konformi, fost kundizzjonijiet oħra, ma' wiehed mill-kriterji li jagħmlu l-ipproċessar ta' data legittimu, li huma elenkati fl-Artikolu 7 tad-Direttiva 95/46.⁵⁶

52 Ara wkoll is-sentenza tal-5 ta' Mejju 2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279, punt 50). Skont il-premessa 10 tad-Direttiva E-Privacy, "Fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika, id-Direttiva 95/46/KE tapplika b'mod partikolari għall-materji kollha li jikkonċernaw il-protezzjoni tad-drittijiet u libertajiet fundamentali, li mhumex speċifikament koperti mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, inklużi l-obbligazzjonijiet fuq il-kontrollur u drittijiet ta' l-individwi. Id-Direttiva 95/46/KE tghodd għal servizzi ta' komunikazzjoni mhux pubbliċi".

53 Ara, f'dan il-kuntest, l-Artikolu 5(3) tad-Direttiva E-Privacy li jistabbilixxi li "[l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-hżin tal-informazzjoni, jew il-ksib tal-aċċess għall-informazzjoni diġà maħżuna, fit-tagħmir terminali ta' abbonat jew utent huma permessi biss bil-kundizzjoni li l-abbonat jew l-utent ikkonċernati ikunu taw il-kunsens tagħhom, wara li jkun għew provduti b'informazzjoni ċara u komprensiva skont id-Direttiva 95/46/KE, dwar inter alia l-għanijiet tal-ipproċessar [...]".

54 F'dan il-kuntest terġa' ssir kontroreferenza għas-Sezzjoni introduttorja B.1. (punti 55 sa 58 iktar 'il fuq) u l-htieġa għal verifika fattwali ta' x'qiegħed b'mod preċiż jiġi trażmess u jekk din l-informazzjoni fil-fatt tammontax għal data personali.

55 Ara wkoll id-Dokument ta' Hidma 02/2013 tal-Grupp ta' Hidma dwar il-protezzjoni tad-data li jipprovdi gwida dwar il-ksib tal-kunsens għall-cookies, 1676/13/EN WP 208, adottat fit-2 ta' Ottubru 2013, p. 5 u 6, li jissuggerixxi li "peress li ż-żamma tal-informazzjoni jew il-ksib tal-informazzjoni diġà miżmuma fuq l-apparat tal-utent permezz tal-cookies jista' jwassal għall-ipproċessar tad-data personali, f'dan il-każ japplikaw b'mod ċar ir-regoli dwar il-protezzjoni tad-data". [traduzzjoni mhux uffiċjali]

56 Ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-13 ta' Mejju 2014, Google Spain u Google (C-131/12, EU:C:2014:317, punt 71 u l-ġurisprudenza ċċitata) u tal-4 ta' Mejju 2017, Rigas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:336, punt 25).

121. B'mod speċifiku fir-rigward tal-Artikolu 7(f), il-Qorti tal-Gustizzja tfakkar li dan “jipprevedi tliet kundizzjonijiet kumulattivi sabiex ipproċessar ta' data personali jkun legali, jiġifieri, l-ewwel nett, it-tfittxija ta' interess legittimu mill-kontrollur jew mit-terz jew terzi li lilhom id-data tkun ikkomunikata, it-tieni nett, il-htieġa tal-ipproċessar tad-data personali għall-finijiet tal-interess legittimu mfittex u, it-tielet nett, il-kundizzjoni li d-drittijiet u l-libertajiet fundamentali tas-sugġett tad-data ma jkunux prevalenti”.⁵⁷

122. Id-Direttiva 95/46 ma tiddefinixxi jew telenka “interessi legittimi”. Il-kunċett jidher li huwa pjuttost elastiku u miftuħ.⁵⁸ Ma hemmx tip ta' interess li fih innifsu huwa eskluż, sakemm ovvjament dan ikun legali. Kif ġie essenzjalment diskuss fis-seduta u kif ġie stabbilit iktar 'il fuq,⁵⁹ jidher li fil-kawża preżenti huma inkwistjoni l-ġbir u t-trażmissjoni tad-data personali għall-finijiet tat-titjib tar-reklamar, minkejja li jista' jkun li l-għanijiet aħharja kemm tal-konvenuta kif ukoll ta' Facebook Ireland ma humiex preċiżament l-istess.

123. Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, naqbel li l-kummerċjalizzazzjoni jew ir-reklamar jistgħu, fihom infushom, jikkostitwixxu tali interess legittimu.⁶⁰ Huwa pjuttost diffiċli li wiehed imur lil hinn minn din id-dikjarazzjoni fil-kuntest tal-kawża preżenti, għaliex ma hemmx informazzjoni speċifika dwar il-modi preċiżi li bihom id-data trażmessa u miksuba qiegħda tintuża, lil hinn minn dawn id-dikjarazzjonijiet generali.

124. Madankollu, il-qorti tar-rinvju la tiddiskuti u lanqas titlob gwida dwar l-evalwazzjoni li għandha ssir tal-interess legittimu li tressaq fil-kawża prinċipali. Fid-domanda 4 tagħha, il-qorti tar-rinvju tixtieq tistabbilixxi biss l-interess legittimu *ta' min* għandu jiġi kkunsidrat sabiex ikun jista' jsir l-eżerċizzju tal-ibbilanċjar taht l-Artikolu 7(f) tad-Direttiva 95/46.

125. Fid-dawl tar-risposta nissuggerixxi għad-domanda 2 iktar 'il fuq, inqis li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni kemm *l-interess* legittimu tal-konvenuta *kif ukoll* ta' Facebook Ireland inkwantu *t-tnejn li huma jaġixxu bħala kontrolluri kongunti* għall-operazzjoni ta' pproċessar tad-data personali rispettiva.

126. Peress li l-istatus ta' kontrolluri kongunti jimplika li huma jikkondividu wkoll l-għanijiet ta' pproċessar tad-data personali, l-eżistenza tal-interess legittimu għandha tiġi stabbilita fir-rigward tat-tnejn li huma, għall-inqas fil-livell generali kif spjegat iktar 'il fuq. Dan l-interess għandu sussegwentement jiġi bbilanċjat kontra d-drittijiet tas-sugġetti tad-data kif previst mill-aħħar parti tal-Artikolu 7(f) tad-Direttiva 95/46,⁶¹ fejn dan l-ibbilanċjar jiddependi “fil-prinċipju, miċ-ċirkustanzi konkreti tal-każ partikolari”.⁶² Infakkar li l-ipproċessar tad-data taht dawn iċ-ċirkustanzi għandu jkun sugġett għall-kundizzjoni ta' neċessità.⁶³

57 Sentenza tal-4 ta' Mejju 2017, Rigas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:336, punt 28). Ara wkoll is-sentenza tal-24 ta' Novembru 2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (C-468/10 u C-469/10, EU:C:2011:777, punt 38).

58 Ara l-Konkluzjonijiet tiegħi fis-sentenza Rigas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:43, punti 64 u 65). Kif infakkar hemmhekk, it-trasparenza (sentenza tad-9 ta' Novembru 2010, Volker und Markus Schecke u Eifert (C-92/09 u C-93/09, EU:C:2010:662, punt 77), il-protezzjoni tal-proprjetà, is-saħħa u l-hajja tal-familja (sentenza tal-11 ta' Dicembru 2014, Rynes (C-212/13, EU:C:2014:2428, punt 34) ġew irrikonoxxuti bħala tali mill-Qorti tal-Gustizzja. Ara wkoll is-sentenzi tad-29 ta' Jannar 2008, Promusicae (C-275/06, (EU:C:2008:54, punt 53), u tal-4 ta' Mejju 2017, Rigas satiksme, (C-13/16, EU:C:2017:336, punt 29).

59 Ara iktar 'il fuq, il-punti 104 u 105 ta' dawn il-konkluzjonijiet.

60 Ara wkoll l-Opinjoni 06/2014 tal-Grupp ta' Hidma tal-Artikolu 29 dwar il-protezzjoni tad-dejta dwar il-kunċett ta' interessi legittimi tal-kontrollur tad-dejta skont l-Artikolu 7 tad-Direttiva 95/46/KE (844/14/MT WP 217), p. 25.

61 Kif issuggerjett f'postijiet ohra, “l-interessi legittimi kompetituri jehtieġ li mhux biss jiġu stabbiliti, iżda li jiehdu preċedenza fuq l-interessi jew id-drittijiet u l-libertajiet tas-sugġett tad-data” rispettivi, li jirriżultaw mill-Artikolu 7 u 8 tal-Karta. Ara l-Konkluzjonijiet tiegħi fis-sentenza ta' Rigas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:43, punt 56 u punti 66 sa 69 u l-ġurisprudenza ċċitata).

62 Sentenza tal-4 ta' Mejju 2017, Rigas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:336, punt 31 u l-ġurisprudenza ċċitata).

63 Għandu jkun hemm relazzjoni adegwata bejn l-għanijiet (l-interess legittimu mitlub) u l-mezzi magħżula (id-data personali pproċessata). Ara f'dan is-sens is-sentenza tal-4 ta' Mejju 2017, Rigas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:336, punt 30 u l-ġurisprudenza ċċitata).

127. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet esposti iktar 'il fuq, it-tielet konklużjoni *interim* tiegħi hija li għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-possibbiltà li tiġi pproċessata d-data personali taht il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 7(f) tad-Direttiva 95/46, l-interessi leġittimi tal-kontrolluri kongunti inkwistjoni għandhom jittiehdu inkunsiderazzjoni u għandhom jiġu bbilanċjati kontra d-drittijiet tas-sugġetti tad-data.

D. L-obbligi tal-konvenuta dwar il-kunsens li s-sugġett tad-data għandu jipprovdi, u l-informazzjoni li dan għandu jirċievi

128. Permezz tad-domanda 5, il-qorti tar-rinviju tixtieq tkun taf lil min għandu jingħata l-kunsens li għandu jiġi ddikjarat taht l-Artikolu 7(a) u l-Artikolu 2(h) tad-Direttiva 95/46, fiċ-ċirkustanzi tal-kawża preżenti.

129. Permezz tad-domanda 6 il-qorti tar-rinviju tixtieq tkun taf jekk l-obbligu ta' informazzjoni taht l-Artikolu 10 tad-Direttiva 95/46 japplikax, f'din is-sitwazzjoni, għall-operatur ta' sit internet (bhall-konvenuta) li integra l-kontenut ta' terz u għalhekk ikkawża l-ipproċessar ta' data personali minn dan it-terz.

130. Kif intwera iktar 'il fuq,⁶⁴ hemm diversi risposti proposti għal dawn id-domandi. Madankollu, ladarba tiġi ddeterminata n-natura preċiża tal-obbligu taht id-domanda 2, kemm fir-rigward tad-detentur (*ta' min*) u n-natura tal-obbligu (*għal xiex*), u din il-kwistjoni għalhekk tiġi ċċarata minn qabel, ir-risposti għad-domandi 5 u 6, li jirrigwardaw ċerti obbligi iktar 'il quddiem, isiru iktar ċari.

131. L-ewwel nett, inqis li kemm il-kunsens kif ukoll l-informazzjoni mogħtija għandhom ikopru l-aspetti kollha tal-operazzjoni(jiet) tal-ipproċessar tad-data li għaliha huma responsabbli l-kontrolluri kongunti, b'mod speċifiku l-għbir u t-trażmissjoni. Għall-kuntrarju, dawn l-obbligi tal-kunsens u tal-informazzjoni ma jestendux għall-istadji sussegwenti tal-ipproċessar tad-data li fihom il-konvenuta ma hijiex involuta u li b'mod loġiku ma jiddeterminax il-mezzi jew il-finijiet.

132. It-tieni nett, taht dawn il-kundizzjonijiet, wiehed jista' jissuggerixxi li l-kunsens jista' jingħata lil kull wiehed mill-kontrolluri kongunti. Madankollu, meta wiehed jikkunsidra din is-sitwazzjoni, dan il-kunsens għandu jingħata lill-konvenuta, peress li l-operazzjoni ta' pproċessar hija attivata meta jkun hemm aċċess fis-sit internet tagħha. Ovvjament, ma jkunx konformi mal-protezzjoni effiċjenti u fil-ħin li kieku l-kunsens kellu jingħata biss lill-kontrollur kongunt li huwa involut iktar tard (jekk għandu jingħata), meta l-għbir u t-trażmissjoni jkun digà seħħew.

133. Għandha tingħata risposta simili fir-rigward tal-obbligu ta' informazzjoni li għandha l-konvenuta taht l-Artikolu 10 tad-Direttiva 95/46. Din id-dispożizzjoni tistabbilixxi l-lista minima ta' informazzjoni li għandha tiġi kkomunikata lis-sugġett tad-data mill-kontrollur (jew mir-rappreżentant tiegħu). Hija tinkludi l-elementi li ġejjin: l-identità tal-kontrollur (jew tar-rappreżentant tiegħu); l-għanijiet tal-ipproċessar li għalihom hija intiza d-data u kull informazzjoni ulterjuri oħra li tkun "meħtieġa, meħud kont taċ-ċirkustanzi speċifiċi li fihom id-data jkun ingabar, biex ikun garantit ipproċessar ġust dwar is-sugġett tad-data". L-Artikolu 10 jipprovdi eżempji ta' tali informazzjoni ulterjuri u jinkludi, għal dak li jista' jkun relevanti għall-kawża preżenti, l-informazzjoni dwar ir-riċevitur tad-data jew dwar l-eżistenza tad-dritt ta' aċċess għad-data u d-dritt ta' rettifika tad-data li tikkonċerna s-sugġett tad-data.

134. Meta wiehed iqis din il-lista, il-konvenuta tidher b'mod ċar li tinsab f'pożizzjoni li tipprovdi l-informazzjoni dwar l-identità tal-kontrolluri kongunti, dwar l-għan tal-istadju rispettiv tal-ipproċessar (l-operazzjoni(jiet) li fil-konfront tagħhom hemm il-kontroll kongunt); kif u ukoll dwar il-fatt li din id-data ser tiġi trażmessa.

⁶⁴ Iktar 'il fuq, il-punti 76 sa 82 ta' dawn il-konklużjonijiet.

135. B'kuntrast, sa fejn jirrigwarda d-dritt ta' aċċess u d-dritt ta' rettifika, nifhem li l-konvenuta nnifisha ma ghandhiex aċċess ghad-data li qed tiġi trażmessa lil Facebook Ireland, inkwantu hija ma hijiex involuta fiż-żamma tad-data. Għalhekk, jista' jiġi ssuġġerit per eżempju li din il-kwistjoni għandha tkun suġġetta għal ftehim ma' Facebook Ireland.

136. Madankollu dawn il-proposti, lil hinn mill-argumenti esposti iktar 'il fuq,⁶⁵ għal darb'ohra jkunu intizi li jestendu l-obbligi u r-responsabbiltà tal-kontrollur(i) kongunt(i) għall-operazzjonijiet li għalihom huma ma humiex responsabbli. Jekk il-kontroll kongunt ifisser responsabbiltà għal dawk l-operazzjoni(jiet) li għalihom hemm l-unità tal-finijiet u l-mezzi bejn il-kontrolluri, allura loġikament l-obbligi l-oħra li jsegwu taht id-Direttiva, bħal per eżempju l-kunsens, l-informazzjoni, l-aċċess jew ir-rettifika għandhom jikkorrispondu mal-iskop ta' dan l-obbligu originali.⁶⁶

137. Gie nnotat ukoll mill-Kummissjoni fis-seduta li dawk li jaċċedu s-sit, li jkollhom kont tal-Facebook setgħu preċedement taw il-kunsens tagħhom sabiex issejtnu tali trażmissjoni. Dan jista' jwassal għal responsabbiltà ddifferenzjata tal-konvenuta, bil-Kummissjoni li tidher li tissuġġerixxi li d-dmir tal-konvenuta li tinforma u li titlob il-kunsens japplika biss għal dawk li ma humiex utenti ta' Facebook li jżur s-sit internet tal-konvenuta.

138. Jiena ma naqbilx. Insibha diffiċli li naċċetta l-idea li għandu jkun hemm trattament (inqas protettiv) iddifferenzjat fir-rigward tal-“utenti ta' Facebook” fiċ-ċirkustanzi tal-kawża preżenti għaliex huma jkunu diġà aċċettaw il-possibbiltà li d-data personali tagħhom (kollha u ta' kull tip) tiġi pproċessata minn Facebook. Fil-fatt, tali argument jimplika li kif jiġi rreġistrat kont Facebook wiehed jaċċetta minn qabel kull ipproċessar ta' data fir-rigward ta' kull attività online ta' dawn l-“utenti ta' Facebook” minn kull terz li għandu kwalunkwe konnessjoni ma' Facebook. Dan huwa il-każ ukoll f'sitwazzjoni fejn ma hemmx sinjal vizibbli li tali ipproċessar tad-data qiegħed isejtnu (kif jidher li huwa l-każ meta wiehed semplicement jaċċedi s-sit tal-konvenut). Fi kliem ieħor, jekk jiġi aċċettat is-suġġeriment tal-Kummissjoni, dan effettivament ikun ifisser li bir-reġistrazzjoni ta' kont ta' Facebook, l-utent ikun effettivament irrinunzja għal kull protezzjoni tad-data personali online fil-konfront ta' Facebook.

139. Għalhekk inqis li r-responsabbiltà u l-kunsens li jsegwi u l-obbligi ta' informazzjoni tal-konvenuta għandhom ikunu l-istess fil-konfront tas-suġġetti tad-data irrispettivament minn jekk għandhomx kont ta' Facebook jew le.

140. Barra minn hekk, huwa għal darb'ohra ċar li l-kunsens għandu jingħata u l-informazzjoni għandha tiġi pprovduta *qabel* isejtnu il-ġbir u t-trażmissjoni tad-data.⁶⁷

141. Għalhekk, fil-dawl tal-kunsiderazzjonijiet esposti iktar 'il fuq, il-konklużjoni *interim* finali tiegħi b'risposta għad-domandi 5 u 6 hija li, f'sitwazzjoni bħal dik fil-kawża preżenti, il-kunsens tas-suġġett tad-data li jinkiseb skont l-Artikolu 7(a) tad-Direttiva 95/46 għandu jingħata lil operatur tas-sit internet, bħal per eżempju l-konvenuta, li jkun integra l-kontenut ta' terz. L-Artikolu 10 tad-Direttiva 95/46 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-obbligu ta' informazzjoni taht din id-dispożizzjoni japplika wkoll għal dan l-operatur tas-sit internet. Il-kunsens tas-suġġett tad-data taht l-Artikolu 7(a) tad-Direttiva 95/46 għandu jingħata, u l-informazzjoni fis-sens tal-Artikolu 10 tal-istess direttiva għandha tiġi pprovduta, qabel isejtnu l-ġbir u t-trażmissjoni tad-data. Madankollu, il-portata ta' dawn l-obbligi għandhom jikkorrispondu mar-responsabbiltà kongunta tal-operatur għall-ġbir u t-trażmissjoni tad-data personali.

⁶⁵ Iktar 'il fuq, punti 84 sa 88.

⁶⁶ Li ovvjament ma jipprekludix li kontrolluri oħra potenzjali (u sussegwenti) jkollhom dan id-dmir fir-rigward tal-operazzjonijiet ta' pproċessar tad-data rispettivi tagħhom.

⁶⁷ Iktar 'il fuq, punt 132. Ara d-Dokument 02/2013 tal-Grupp ta' Hidma li jipprovi għidha dwar il-ksib tal-kunsens għall-cookies, 1676/13/EN WP 208, 2 ta' Ottubru 2013, p. 4. Ara wkoll l-Opinjoni 15/2011 tal-Grupp ta' Hidma tal-Artikolu 29 dwar il-protezzjoni tad-data dwar id-definizzjoni tal-kunsens 1197/11/MT WP187, adottata fit-13 ta' Lulju 2011, p. 9.

V. Konkluzjoni

142. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet esposti iktar 'il fuq, nipproponi li l-Qorti tal-Ġustizzja tirrispondi kif ġej għad-domandi tal-Oberlandesgericht Düsseldorf (il-Qorti Reġjonali Superjuri, Düsseldorf, il-Ġermanja):

- Id-Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ottubru 1995, dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data ma tipprekludix legiżlazzjoni nazzjonali li tagħti lill-assocjazzjonijiet bi skop ta' servizz pubbliku *locus standi* sabiex iressqu proċeduri legali kontra l-allegat awtur tal-ksur tal-legiżlazzjoni dwar il-protezzjoni tad-data sabiex jiddefendu l-interessi tal-konsumatur.
- Persuna li tintegra plug-in ta' terz fuq is-sit internet tagħha, li tikkawża l-ġbir u t-trażmissjoni tad-data personali tal-utent (fejn dan it-terz ikun ipprova il-plug-in), għandha tiġi kkunsidrata bħala kontrollur fis-sens tal-Artikolu 2(d) tad-Direttiva 95/46. Madankollu, ir-responsabbiltà tal-kontrollur kongunt hija limitata għal daww l-operazzjonijiet li dwarhom jiddeċiedi b'mod kongunt dwar il-mezzi u l-finijiet tal-ipproċessar tad-data personali.
- Għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-possibbiltà li tiġi pproċessata d-data personali skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 7(f) tad-Direttiva 95/46, għandhom jittiehdu inkunsiderazzjoni l-interessi legittimi taż-żewġ kontrolluri kongunti inkwistjoni li għandhom jiġu bbalanċjati kontra d-drittijiet tas-suġġetti tad-data.
- Il-kunsens tas-suġġett tad-data miksub taħt l-Artikolu 7(a) tad-Direttiva 95/46 għandu jingħata lil operatur ta' sit internet li inkluda il-kontenut ta' terz. L-Artikolu 10 tad-Direttiva 95/46 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-obbligu ta' informazzjoni taħt din id-dispożizzjoni japplika wkoll għal dan l-operatur tas-sit internet. Il-kunsens tas-suġġett tad-data taħt l-Artikolu 7(a) tad-Direttiva 95/46 għandu jingħata, u l-informazzjoni fis-sens tal-Artikolu 10 tal-istess direttiva għandha tiġi pprovduta, qabel isehh il-ġbir u t-trażmissjoni tad-data. Madankollu, il-portata ta' dawn l-obbligi għandhom jikkorrispondu mar-responsabbiltà kongunta tal-operatur għall-ġbir u t-trażmissjoni tad-data personali.